

Steffen Kruse Juul Krahn og Kasper Lemvigh

Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde

En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2014-2015

Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde – En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2014-2015

Publikationen kan hentes på www.kora.dk

© KORA og forfatterne, 2017

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA
ISBN: 978-87-7488-988-5
Projekt: 11283

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

I 2016 udgav KORA en række benchmarkinganalyser, som sammenlignede udviklingen på det specialiserede socialområde blandt kommunerne i Region Sjælland (RS17) i perioden 2010-2014. På denne baggrund har Styregruppen for Rammeaftale Sjælland bedt KORA om at foretage en opdatering af analyserne som grundlag for fælles styringsinformation på området.

Kommunerne har blandt andet behov for opdateret viden om, hvilke kommuner inden for Region Sjælland der har relativt høje eller lave brugerandele og enhedsudgifter, og hvordan niveauet for kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger i forhold til niveauet i andre regioner på disse parametre.

Denne rapport udgør én af tre rapporter, som præsenterer de opdaterede benchmarkinganalyser. Det drejer sig om følgende tre rapporter:

- Kloppenborg, Hans Skov & Steffen Kruse Juul Krahn (2017): Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede børne- og ungeområde. En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2013-2015. København: KORA
- Lemvig, Kasper (2017): Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede voksenområde. En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2014-2015. København: KORA
- Krahn, Steffen Kruse Juul & Kasper Lemvig (2017): Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde. En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2014-2015. København: KORA.

KORA ønsker at takke de 17 kommuner i Region Sjælland for deres indsats med at opgøre og validere aktivitets- og udgiftsdata i forbindelse med projektets dataindsamling.

Forfatterne
Juni 2017

Indhold

1	Sammenfatning	5
2	Baggrund og formål.....	7
3	Køb og salg af botilbudspladser til voksne.....	9
3.1	Fremgangsmåde	9
3.2	Kommunerne som myndighed: Køb af botilbudspladser	10
3.2.1	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner	10
3.2.2	Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	14
3.3	Kommunerne som driftsherre: Salg af botilbudspladser	17
3.3.1	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner	17
3.3.2	Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	18
4	Køb og salg af anbringelsespladser til udsatte børn og unge	22
4.1	Fremgangsmåde	22
4.2	Kommunerne som myndighed: Køb af anbringelsespladser	22
4.2.1	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner	23
4.2.2	Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	27
4.3	Kommunerne som driftsherre: Salg af anbringelsespladser	30
4.3.1	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner	30
4.3.2	Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	31
Bilag 1	Udvikling i RS17-kommunernes køb, 2014-2015.....	35

1 Sammenfatning

Kommunerne i Region Sjælland (RS17) har på baggrund af KORAs benchmarkinganalyser af det specialiserede socialområde fra 2016¹ besluttet at foretage en opdatering af disse analyser som baggrund for fælles styringsinformation på området.

Kommunerne har blandt andet behov for opdateret viden om, hvilke kommuner inden for Region Sjælland der har relativt høje eller lave udgifter, og hvordan niveauet for kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger i forhold til niveauet i andre regioner.

I denne rapport opgør KORA omfanget af og udviklingen i kommunernes køb og salg af henholdsvis botilbudspladser på voksenområdet og anbringelsespladser på børneområdet i perioden 2014-2015. Rapporten sammenligner kommunernes udgifter til køb af pladser hos regioner, kommuner og private leverandører samt indtægter fra salg af pladser til andre kommuner. Rapporten har et deskriptivt sigte, hvorfor der ikke ses nærmere på mulige forklaringer på forskelle mellem regioner og kommuner.

Køb og salg af botilbudspladser til voksne

Den regionale benchmarking viser, at kommunerne i Region Sjælland i 2015 brugte en større andel af deres samlede botilbudsudgifter til at købe pladser hos eksterne leverandører end kommunerne i de øvrige regioner. I Region Sjælland var købsandelen 62 %, mens den i de øvrige fire regioner lå mellem 52 og 59 %. Den større samlede købsandel i RS17 dækker over et gennemsnitligt niveau af køb hos andre kommuner (29 %), et relativt lavt niveau af køb hos regionerne (8 %) og et relativt højt niveau af køb hos private leverandører (25 %). Region Sjællands kommuner har haft en lille stigning i eksterne køb af pladser fra 2014 til 2015 (ét procentpoint), hvilket ikke afviger markant fra det landsdækkende billede, hvor der har været stabilitet.

Indtægterne fra salg af botilbudspladser i kommunerne i Region Sjælland er 2.019 kr. pr. 18-64-årig indbygger i 2015. Det er højere end i kommunerne i de øvrige regioner, som har salgsindtægter mellem 1.238 og 1.688 kr. pr. 18-64-årig indbygger. Region Sjællands kommuner har også haft et fald i salgsindtægterne fra 2014 til 2015 på 4 %. På landsplan har faldet været på 3 %.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes handel med botilbudspladser. De samlede eksterne købsandele i 2015 varierer fra 49 til 92 % i kommunerne inden for Region Sjælland. Heraf ligger købsandelene hos andre kommuner på 20-61 %, købsandelene hos regionerne på 2-21 % og købsandelene hos private på 11-38 %. Hvis man ser på forskellene mellem de enkelte kommuner i regionen, er der kommuner, der har haft fald i køb hos andre kommuner på mellem 1 og 4 procentpoint. Ligeledes er der kommuner, der har oplevet stigninger i købsandelen hos andre kommuner på mellem 0,5 og 5 procentpoint. Hvad angår køb hos regionerne, er der i fire af kommunerne sket et lille fald på 1-2 procentpoint, mens der i syv af kommunerne er sket mindre stigninger på 1-3 procentpoint.

Også indtægterne fra salg af botilbud er forskellige fra kommune til kommune inden for RS17. I den ene ende af spektret er der en kommune med salgsindtægter på mere end 6.400 kr. pr. 18-64-årig indbygger, mens der i den anden ende af spektret er kommuner med salgsindtægter på under 300 kr. pr. 18-64-årig indbygger. Tre kommuner har oplevet mindre stigninger i salgsindtægterne fra 2014-2015, mens de fleste har oplevet små fald.

---

¹ Jævnfør rapporten "Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde" (KORA, 2016).

Køb og salg af anbringelsespladser til udsatte børn og unge

Den regionale benchmarking viser, at kommunerne i Region Sjælland i 2015 brugte en relativt stor del af deres samlede anbringelsesudgifter til at købe pladser hos eksterne leverandører. I Region Sjælland var købsandelen 60 %, mens den i de fire øvrige regioner lå mellem 40 og 50 %. Den større samlede købsandel i RS17-kommunerne dækker over et nogenlunde gennemsnitligt niveau af køb hos andre kommuner (17 %) og regionerne (7 %) og et relativt højt niveau af køb hos private leverandører (36 %). Region Sjællands kommuner har fra 2014-2015 ligget nogenlunde stabilt, hvad angår eksterne køb af pladser, hvor den landsgennemsnitlige udvikling var et fald på 5 procentpoint.

Indtægterne fra salg af anbringelsespladser i kommunerne i Region Sjælland er 1.514 kr. pr. 0-22-årig indbygger i 2015. Det er højere end i kommunerne i de øvrige regioner, der har salgsindtægter mellem 872 og 1.266 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Region Sjællands kommuner har haft et relativt stort fald i salgsindtægterne fra 2014 til 2015 på 13 %. På landsplan har faldet været 6 %.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes handel med anbringelsespladser. De samlede eksterne købsandele i 2015 varierer fra 38 til 85 % mellem kommunerne i Region Sjælland. Heraf ligger købsandelene hos andre kommuner på 5-28 %, købsandelene hos regionerne på 3-41 % og købsandelene hos private på 13-48 %. Også når man ser på udviklingen i eksterne køb fra 2014-2015, er der forskelle. Syv af RS17-kommunerne har haft stigende købsandele hos andre kommuner, mens ti har haft faldende købsandele hos andre kommuner. I forhold til købsandele hos regionerne har fire af RS17-kommunerne oplevet mindre stigninger, mens otte kommuner har oplevet mindre fald.

Også indtægterne fra salg af anbringelsespladser er forskellige fra kommune til kommune inden for RS17. I den ene ende af spektret er der en kommune med salgsindtægter på mere end 6.000 kr. pr. 0-22-årig indbygger i 2015, mens der i den anden ende af spektret er tre kommuner med salgsindtægter på cirka 300 kr. pr. 0-22-årig indbygger eller derunder. Fire RS17-kommuner har haft stigende salgsindtægter fra 2014 til 2015. 11 kommuner har haft fald, hvoraf de største er på cirka 60-70 %.

2 Baggrund og formål

Kommunerne i Region Sjælland (RS17) har på baggrund af KORAs benchmarkinganalyser af det specialiserede socialområde fra 2016² besluttet at foretage en opdatering af disse analyser som baggrund for fælles styringsinformation på området.

Kommunerne har blandt andet behov for opdateret viden om, hvilke kommuner inden for Region Sjælland der har relativt høje eller lave udgifter, og hvordan niveauet for kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger i forhold til niveauet i andre regioner.

Det specialiserede socialområde adskiller sig fra andre kommunale serviceområder, ved at der handles meget med pladser mellem kommunerne såvel som hos regionerne og private bo- og opholdssteder. Denne rapport giver detaljeret viden om, hvilke kommuner inden for Region Sjælland der køber og sælger relativt meget, og hvor meget kommunerne i Region Sjælland, set under ét, handler med pladser i forhold til kommunerne i andre regioner.

I rapporten opgør KORA omfanget af og udviklingen i kommunernes køb og salg af henholdsvis botilbudspladser på voksenområdet og anbringelsespladser på børneområdet i perioden 2014-2015. Hertil ses der i enkelte tilfælde på den samlede udvikling i perioden 2010-2015. Rapporten sammenligner kommunernes udgifter til køb af pladser hos regioner, kommuner og private leverandører samt indtægter fra salg af pladser til andre kommuner.

Rapporten har et deskriptivt sigte, hvorfor der ikke ses nærmere på mulige forklaringer på forskelle mellem regioner og kommuner. Det undersøges således ikke, om eksempelvis forskelle i serviceniveau eller organisering kan forklare, hvorfor bestemte kommuner køber relativt meget/lidt eller sælger relativt meget/lidt.

Rapportens analyser besvarer følgende spørgsmål:

- Er de samlede udgifter til køb af pladser i kommunerne i Region Sjælland relativt høje eller lave sammenlignet med andre regioner? Hvor meget udgør købet af de samlede nettodrifts-udgifter på henholdsvis botilbuds- og anbringelsesområderne?
- Hvordan fordeler kommunernes køb af pladser sig på leverandørtype, dvs. på køb hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private?
- Hvordan har kommunernes køb af pladser udviklet sig over tid? Er der sket ændringer i det samlede omfang af køb? Er der sket ændringer i, hvor meget der købes hos andre kommuner og hos regionerne?
- Er de samlede indtægter fra salg af pladser i kommunerne i Region Sjælland relativt høje eller lave sammenlignet med andre regioner?
- Hvordan har omfanget af kommunernes salg af pladser udviklet sig over tid?

Når vi analyserer kommunernes *køb af pladser*, ser vi kommunerne i et myndighedsperspektiv og fokuserer på køb af pladser til de borgere, som kommunen har betalingsansvar for. Når vi analyserer kommunernes *salg af pladser*, anskuer vi i stedet kommunerne i et driftsherreperspektiv, idet vi fokuserer på indtægter fra salg af pladser på de tilbud og institutioner, som kommunen driver. Vi undersøger således kommunernes handel med pladser på to måder, der indfanger kommunernes roller som henholdsvis myndighed og driftsherre – købere og sælgere – på det specialiserede socialområde. Konkret opgør vi kommunernes køb og salg på området som betalinger mellem kommunerne og til regionale og private leverandører, jf. tabel 2.1.

---

² Jævnfør rapporten "Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde" (KORA, 2016).

Table 2.1 Notatets forskellige opgørelser af kommunernes handel med pladser

Variabel	Forklaring
Køb	Udgifter til køb af pladser hos andre kommuner, regioner eller private leverandører
Salg	Indtægter fra salg af pladser til andre kommuner
Købsandel	Andel af de samlede nettodriftsudgifter brugt til at betale for eksterne køb hos andre kommuner, regioner eller private leverandører

Generelt skal det bemærkes, at opgørelserne ikke er bedre end de udgiftskonteringer, der ligger til grund for dem. Der er således meldinger om visse fejlkonteringer i nogle kommuner. KORA har ikke haft mulighed for at tage højde for dette, men der er taget forbehold for fejlene i rapporten, ligesom der er foretaget visse følsomhedsanalyser.

Læsevejledning

Rapportens analyseresultater er opdelt i to kapitler. Kapitel 3 ser på handel med botilbudspladser til voksne handicappede og sindslidende, mens kapitel 4 ser på handel med anbringelsespladser til udsatte børn og unge. I hvert kapitel er der fire analyseafsnit, der omhandler:

- Køb af pladser: regional sammenligning
- Køb af pladser: sammenligning af kommunerne inden for Region Sjælland
- Salg af pladser: regional sammenligning
- Salg af pladser: sammenligning af kommunerne inden for Region Sjælland.

Desuden indeholder hvert kapitel en kort beskrivelse af fremgangsmåden i analyserne.

3 Køb og salg af botilbudspladser til voksne

3.1 Fremgangsmåde

Undersøgelsen på voksenområdet omfatter udgifter til midlertidige og længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107-108 samt botilbudslignende boformer og bofællesskaber efter almenboliglovens § 105 med tilknyttet støtte efter servicelovens §§ 83-87.³ Desuden inkluderes udgifter til socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, uanset om støtten ydes i et botilbud eller i borgerens eget hjem, da disse udgifter ikke kan adskilles. Undersøgelsen omfatter de nævnte ydelser til voksne borgere med handicap eller sindslidelse.⁴

Undersøgelsen bygger på kommunernes indberettede regnskabsoplysninger til Danmarks Statistik. Vi opgør driftsudgifter til botilbudsområdet efter følgende funktioner i den kommunale kontoplan:

- 5.38.50 Botilbud til længerevarende ophold (servicelovens § 108)
- 5.38.52 Botilbud til midlertidigt ophold (servicelovens § 107)
- 5.32.33, gruppering 004, 200 og 999 Forebyggende indsats for ældre og handicappede: afløsning, aflastning og socialpædagogisk bistand mv. (servicelovens §§ 85 og 102, dog primært § 85).

Vi medtager sidstnævnte, fordi støtten i botilbudslignende boformer efter almenboliglovens § 105 typisk gives som § 85-støtte, der skal bogføres på funktion 5.32.33.

Det skal her bemærkes, at udgiftsafgrænsningen vedrørende § 85-støtte i denne analyse er anderledes end i den tidligere KORA-analyse for RS17. I denne analyse medtages udgifter på funktion 5.32.33, gruppering 003 *ikke* i opgørelsen af § 85-udgifterne. Forskellen mellem de to måder at afgrænse udgifter til § 85-støtte på i de to analyser hænger sammen med den periode, der ses på, og den kontoplansændring vedrørende kontering af udgifter til socialpædagogisk støtte efter § 85, som trådte i kraft med virkning fra budget 2012.⁵ I den forrige analyse så vi på perioden 2010-2014, hvorfor vi medtog udgifter både på funktion 5.32.33, gruppering 003 (den gamle konteringsregel) og udgifter på 5.32.33 gruppering 004 (den nye konteringsregel). Begge grupperinger blev medtaget for at sikre sammenlignelighed i tallene over tid, da det er KORAs erfaring, at konteringsændringen ikke blev implementeret med det samme i alle kommuner. I denne analyse, hvor der ses på perioden 2014-2015, må det forventes, at kommunerne over en bred kam har tilpasset konteringen af § 85-udgifterne til regelændringerne fra 2012.

Det er derfor KORAs vurdering, at det er mest retvisende at udelade udgifter på gruppering 003 i opgørelsen af udgifter til § 85, da denne gruppering indeholder udgifter, der kan henføres til ældreområdet. Vi er bekendte med, at det ikke er alle kommuner, som har tilpasset sig

---

³ Personlig og praktisk hjælp og pleje, afløsning og aflastning, socialpædagogisk støtte, genoptræning mv.

⁴ Udgifter til tilbud, der alene retter sig til misbrugere og socialt udsatte, er ikke inkluderet.

⁵ "Orientering om 22. omgang rettelssider vedr. "Budget- og regnskabssystem for kommuner" (ny kontoplan m.m.)" (Indenrigs- og Socialministeriet, 2011).

kontoplansændringen fra 2011, og har i videst muligt omfang forsøgt at håndtere denne problemstilling ved følsomhedsberegninger.⁶

Kommunernes indtægter fra salg af botilbudspladser til andre kommuner findes under de relevante funktioner som art 7.7. Kommunernes betalinger til køb af botilbudspladser hos andre kommuner og regioner findes under de relevante funktioner som art 4.7 og art 4.8.

Udgifter til køb hos private tilbud er på baggrund af særudtræk fra Danmarks Statistik identificeret under art 4.0 (tjenesteydelser uden moms) med ejerforholdskode 4 (private leverandører). Det kan man, fordi køb af tjenesteydelser hos sociale opholdssteder uden driftsoverenskomst er optaget på positivlisten i bekendtgørelse om momsrefusionsordning for kommuner og regioner som de væsentligste udgiftsgrupper på de inkluderede funktioner.

3.2 Kommunerne som myndighed: Køb af botilbudspladser

I dette afsnit ser vi nærmere på udgifterne til eksterne køb af botilbudspladser. Vi ser kommunerne i et myndighedsperspektiv, idet vi fokuserer på køb af pladser til de borgere, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvar for. I afsnit 3.2.1 sammenligner vi køb af botilbudspladser i kommunerne i Region Sjælland, set under ét, med kommunerne i de øvrige regioner. I afsnit 3.2.2 sammenligner vi køb af botilbudspladser i de 17 kommuner inden for Region Sjælland.

3.2.1 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner

Kommunernes køb af botilbudspladser i 2015

Tabel 3.1 viser flere tal, der beskriver forskellige aspekter af kommunernes eksterne køb af botilbudspladser. For det første viser tabellen, hvor stor en del af kommunernes nettoudgifter, der går til eksterne køb. For det andet viser den, hvordan kommunernes køb af botilbudspladser fordeler sig på køb hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private leverandører.

Det fremgår af tabel 3.1, at der er variation på tværs af regionerne på begge de ovennævnte aspekter. Samlet set går 62 % af udgifterne til botilbudsområdet i kommunerne i Region Sjælland til eksterne køb i 2015. Hver gang kommunerne i Region Sjælland bruger 100 kr. på botilbudsområdet, går de 62 kr. således til eksterne køb. De tilsvarende beløb er 52-59 kr. i kommunerne i de øvrige regioner. Ser man på hele landet, er det 57 % af de samlede udgifter, der går til eksterne køb. Kommunerne i Region Sjælland køber altså relativt meget set i forhold til kommunerne i de øvrige regioner.

Der er også en vis forskel mellem regionerne på, hvor man typisk køber sine botilbudspladser. Kommunerne i Region Sjælland køber i højere grad pladser hos private driftsherrer end kommunerne i de øvrige regioner. 25 % af nettoudgifterne går således til køb hos private. De næsthøjeste købsandele hos private leverandører har kommunerne i Region Hovedstaden og Region Nordjylland med 17 %. Kommunerne i Region Syddanmark og Region Midtjylland bruger

---

⁶ En analyse af RS17-kommunernes kontering af udgifter på funktion 5.32.33 i perioden 2010-2015 – og en efterfølgende dialog med nogle af kommunerne herom – viser, at det for enkelte kommuner kan være problematisk ikke at medtage nogle af udgifterne på gruppering 003 i opgørelsen af § 85-udgifter for 2014 og 2015. For disse enkelte kommuner vil de samlede udgifter på området potentielt fremstå som værende lidt for lave, hvilket medfører, at de opgjorte købsandele vil fremstå som værende lidt for store. Der er dog ikke tale om store udsving, og følsomhedsberegninger viser, at dette ikke påvirker de gennemsnitlige niveauer i væsentlig grad.

en mindre andel, henholdsvis 10 % og 9 %, af deres nettoudgifter til at købe pladser hos private bosteder. For hele landet er andelen 15 %.

Kommunerne i Region Sjælland ligger næsten på landsgennemsnittet, hvad angår køb af botilbudspladser hos andre kommuner. De regionale forskelle i køb hos andre kommuner er ikke helt så store som forskellene i køb hos private. Således bruger kommunerne i Region Sjælland 29 % af deres afholdte udgifter til køb hos andre kommuner, mens det i Region Hovedstaden er 34 % og i Region Syddanmark 32 %. Kommunerne i Region Nordjylland og Region Midtjylland køber mindre hos andre kommuner, henholdsvis 22 % og 28 %. Gennemsnittet for hele landet er 30 %.

Endelig er det tydeligt, at kommunerne i Region Sjælland (og Region Hovedstaden) benytter sig mindre af regionernes tilbud end de fynske og jyske kommuner. Kun 8 % af botilbudsudgifterne i kommunerne i Region Sjælland går til at købe pladser i regionalt drevne tilbud. Det er samme niveau som i kommunerne i Region Hovedstaden, mens det i kommunerne vest for Storebælt er 13-16 %. Ser vi på hele landet, er købsandelen hos regionerne 12 %.

Tabel 3.1 Køb af botilbudspladser hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private, fordelt på beliggenhedsregion, 2015 (mio. kr., vægtede gennemsnit)

		Andre kommuner	Regioner	Private	Køb i alt	Nettoudgifter i alt
Region Sjælland	Køb i alt (mio. kr.)	781	228	670	1.678	2.710
	<i>Andel af nettoudgift</i>	29%	8%	25%	62%	100%
Region Hovedstaden	Køb i alt (mio. kr.)	1.913	450	944	3.308	5.564
	<i>Andel af nettoudgift</i>	34%	8%	17%	59%	100%
Region Syddanmark	Køb i alt (mio. kr.)	1.188	507	378	2.074	3.715
	<i>Andel af nettoudgift</i>	32%	14%	10%	56%	100%
Region Midtjylland	Køb i alt (mio. kr.)	1.111	642	369	2.123	3.930
	<i>Andel af nettoudgift</i>	28%	16%	9%	54%	100%
Region Nordjylland	Køb i alt (mio. kr.)	473	279	376	1.129	2.169
	<i>Andel af nettoudgift</i>	22%	13%	17%	52%	100%
Hele Landet	Køb i alt (mio. kr.)	5.466	2.106	2.738	10.310	18.088
	<i>Andel af nettoudgift</i>	30%	12%	15%	57%	100%

Udviklingen i kommunernes køb af botilbudspladser, 2014-2015

Tabel 3.2 viser, hvor store andele kommunernes betalinger til eksterne køb udgjorde af kommunernes samlede nettoforbrug til botilbud i årene 2014 og 2015, fordelt efter beliggenhedsregion.

Det fremgår af tabel 3.2, at der på landsplan fra 2014 til 2015 har været stabilitet i den andel af udgifterne, der går til at købe botilbud hos regionerne, andre kommuner og private leverandører. De samlede nettoudgifter er steget med 2 %, men udgifterne til køb er steget tilsvarende, og købsandelen ligger således i begge år på ca. 57 %.

I kommunerne i Region Sjælland er der sket en lille stigning i købsandelen på ét procentpoint fra 2014 til 2015. Dette dækker over, at de samlede nettoudgifter er steget med 2 %, mens de samlede køb er steget med ca. 4 %.

I Region Nordjylland ses en tilsvarende stigning i købsandel på ét procentpoint, mens kommunerne i Region Syddanmark har haft en stabil købsandel fra 2014 til 2015.

Kommunerne i Region Hovedstaden og Region Midtjylland har derimod oplevet et lille fald i den samlede købsandel på ét procentpoint. Dette skyldes for begge regioners vedkommende, at de samlede nettoudgifter er steget mere end de samlede udgifter til køb.

Tablet 3.2 Køb af botilbudspladser hos kommuner, regioner og private leverandører, 2014-2015, fordelt på beliggenhedsregion (mio. kr., 2015-priser, vægtede gennemsnit)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Region Sjælland	Køb i alt (mio. kr.)	1.615	1.678	4%
	Nettoudgifter i alt	2.664	2.710	2%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	<i>61%</i>	<i>62%</i>	<i>1 pt.</i>
Region Hovedstaden	Køb i alt (mio. kr.)	3.318	3.308	0%
	Nettoudgifter i alt	5.495	5.564	1%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	<i>60%</i>	<i>59%</i>	<i>-1 pt.</i>
Region Syddanmark	Køb i alt (mio. kr.)	2.029	2.074	2%
	Nettoudgifter i alt	3.649	3.715	2%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	<i>56%</i>	<i>56%</i>	<i>0 pt.</i>
Region Midtjylland	Køb i alt (mio. kr.)	2.053	2.123	3%
	Nettoudgifter i alt	3.753	3.930	5%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	<i>55%</i>	<i>54%</i>	<i>-1 pt.</i>
Region Nordjylland	Køb i alt (mio. kr.)	1.083	1.129	4%
	Nettoudgifter i alt	2.112	2.169	3%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	<i>51%</i>	<i>52%</i>	<i>1 pt.</i>
Hele landet	Køb i alt (mio. kr.)	10.098	10.310	2%
	Nettoudgifter i alt	17.673	18.088	2%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	<i>57%</i>	<i>57%</i>	<i>0 pt.</i>

Note: Grundet afrundinger stemmer den opgjorte udvikling i procentpoint ikke altid overens med den opgjorte udvikling i procent for hhv. køb i alt og nettoudgifter i alt.

I lyset af forskellene mellem regionerne i fordelingen af køb hos forskellige leverandørtyper (jf. tabel 3.1) er det relevant også at prøve at opdele udviklingen på henholdsvis køb hos andre kommuner, regioner og private.

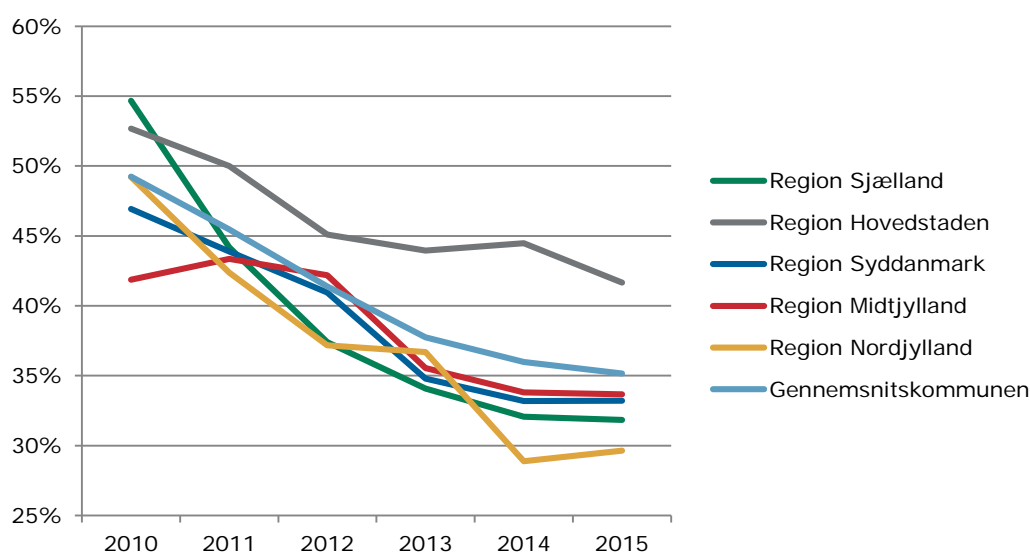
Dette gøres i det nedenstående afsnit, hvor udviklingen i købsandele illustreres over perioden fra 2010-2015. Som beskrevet i KORAs foregående benchmarkinganalyse af det specialiserede socialområde i RS17-kommunerne kan køb hos private leverandører imidlertid først opgøres fra 2010, hvor der ser ud til at være visse mangler i registreringen. Derfor kigger vi alene på udviklingen i køb hos regioner og andre kommuner.

Figur 3.1 viser udviklingen i gennemsnitskommunens købsandele hos andre kommuner fra 2010 til 2015, fordelt på købskommunernes beliggenhedsregion. Det fremgår, at kommunernes

købsandele hos andre kommuner samlet set er faldet siden 2010, helt specifikt fra 49 til 35 %. Faldet er generelt for kommunerne i alle regioner. Dog har det gennemsnitligt været størst i kommunerne i Region Sjælland (23 procentpoint) og Region Nordjylland (19 procentpoint) og mindst i kommunerne i Region Midtjylland (8 procentpoint).

I Region Sjælland er den gennemsnitlige kommunes købsandel hos andre kommuner faldet fra 55 % i 2010 til 32 % i 2015. Det største fald, ned til 37 %, er sket frem til 2012. I de midtjyske kommuner har købsandelen hos andre kommuner været nogenlunde stabil fra 2010 til 2012, hvorefter den er faldet frem til 2014. I Region Nordjyllands, Region Hovedstadens og Region Syddanmarks kommuner er faldet generelt sket støt over hele perioden, om end der i Region Nordjylland er sket en lille stigning på ét procentpoint fra 2014 til 2015.

Figur 3.1 Udviklingen i købsandele hos andre kommuner 2010-2015 (botilbudspladser), fordelt på købskommunens beliggenhedsregion (uvægtede gennemsnit)

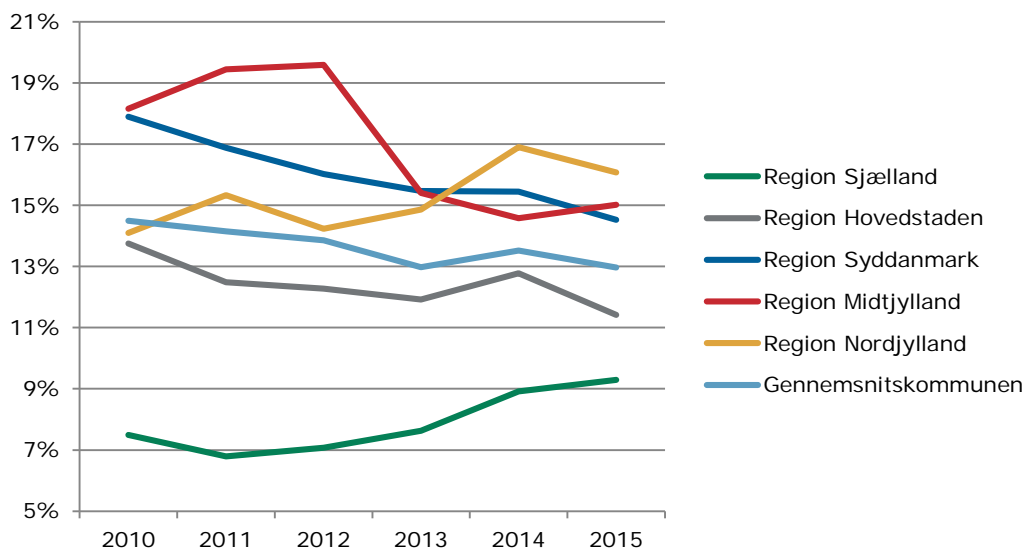

Note: Tallene i 2015 svarer ikke helt til tallene i tabel 3.1. Det skyldes, at tallene i figuren er *uvægtede* gennemsnit, mens tallene i tabellen er *vægtede*.

Figur 3.2 viser udviklingen i gennemsnitskommunens købsandele hos regionerne fra 2010 til 2015, fordelt på købskommunernes beliggenhedsregion. Som det fremgår, ligger kommunernes købsandele hos regionalt drevne botilbud ret stabilt i perioden. Samlet set har der i en gennemsnitlig kommune været et fald på ét procentpoint fra 2010 til 2015. I den gennemsnitlige kommune i Region Sjælland og Region Nordjylland har der været en lille stigning på to procentpoint, mens der i kommunerne i de øvrige tre regioner har været et lille fald på tre procentpoint. Kommunerne i Region Sjælland køber i hele perioden relativt set mindst hos regionerne.

Det skal bemærkes, at de omtalte registreringsproblemer vedrørende køb hos private leverandører kan have betydning for opgørelsen af de kommunale/regionale køb – særligt i starten af den opgjorte periode. Hvis private køb ved en fejl har været registreret som kommunale/regionale køb, vil disse købsandele komme til at fremstå kunstigt høje. Det er dog ikke undersøgt nærmere, om dette kunne være tilfældet eller ej.

Figur 3.2 Udviklingen i købsandele hos regionerne 2010-2015 (botilbudspladser), fordelt på købskommunens beliggenhedsregion (uvægtede gennemsnit)

Note: Tallene i 2015 svarer ikke helt til tallene i tabel 3.1. Det skyldes, at tallene i figuren er *uvægtede* gennemsnit, mens tallene i tabellen er *vægtede*.

3.2.2 Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

Kommunernes køb af botilbudspladser i 2015

Tabel 3.3 viser, hvor stor en del af de enkelte kommuners nettoudgifter, der går til eksterne køb. Det fremgår, at der er variation på tværs af kommunerne inden for regionen. Samlet set går 67 % af udgifterne til botilbudsområdet i *en gennemsnitlig kommune* i Region Sjælland til eksterne køb i 2015.⁷

Den samlede købsandel i de enkelte kommuner svinger mellem ca. 50 % (i Guldborgsund, Lolland, Roskilde, Slagelse og Vordingborg Kommuner) og i omegnen af 90-100 % (i Odsherred, Stevns og Solrød Kommuner).⁸ Så selvom kommunerne i Region Sjælland generelt køber meget, set i forhold til kommunerne i resten af landet, er der forskel inden for regionen.

⁷ Dette tal er anderledes end de 62 % i tabel 3.1 og 3.2. Det skyldes, at tallene i tabel 3.3 er *uvægtede* gennemsnit, mens tallene i de tidligere tabeller er *vægtede*.

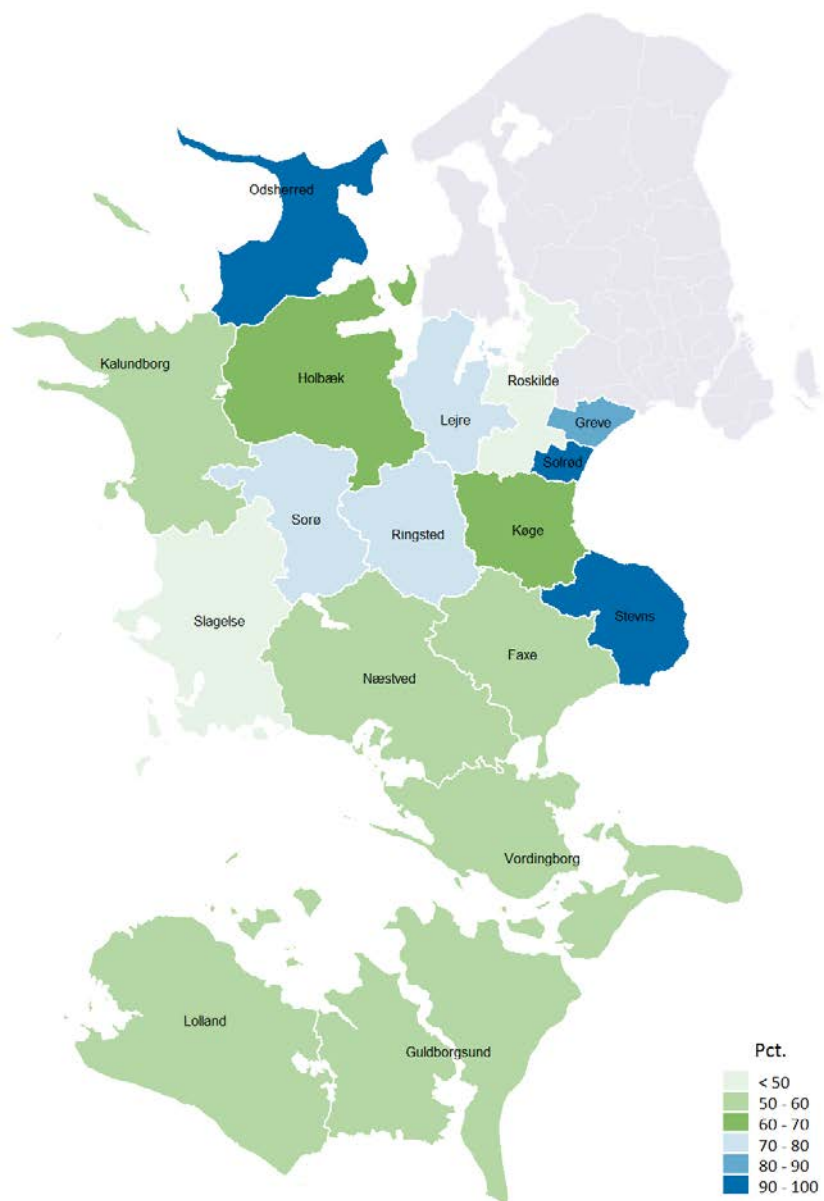
⁸ Solrød Kommune har en købsandel på 100 %, men det skal bemærkes, at kommunen hører til blandt de kommuner, der har relativt store udgiftsposter på 5.32.33 gr. 003 (jf. afsnit 3.1), hvorfor købsandelen kan være overvurderet.

Tabel 3.3 RS17-kommunernes udgifter til køb og købsandele til henholdsvis andre kommuner, regioner og private, 2015 (botilbudsplasser) (mio. kr., uvægtet gennemsnit for Region Sjælland)

		Andre kommuner	Regioner	Private	Køb i alt	Netto-udgifter i alt
Faxe	Køb (mio. kr.)	33,2	5,8	18,8	57,8	103,6
	<i>Andel af nettoudgift</i>	32%	6%	18%	56%	100%
Greve	Køb (mio. kr.)	48,1	18,1	42,0	108,3	130,2
	<i>Andel af nettoudgift</i>	37%	14%	32%	83%	100%
Guldborgsund	Køb (mio. kr.)	47,2	18,8	49,2	115,2	218,6
	<i>Andel af nettoudgift</i>	22%	9%	22%	53%	100%
Holbæk	Køb (mio. kr.)	49,4	12,7	74,3	136,4	219,3
	<i>Andel af nettoudgift</i>	23%	6%	34%	62%	100%
Kalundborg	Køb (mio. kr.)	52,1	12,3	38,8	103,2	186,9
	<i>Andel af nettoudgift</i>	28%	7%	21%	55%	100%
Køge	Køb (mio. kr.)	41,3	19,8	62,6	123,8	178,0
	<i>Andel af nettoudgift</i>	23%	11%	35%	70%	100%
Lejre	Køb (mio. kr.)	28,0	20,0	22,0	70,0	94,0
	<i>Andel af nettoudgift</i>	30%	21%	23%	74%	100%
Lolland	Køb (mio. kr.)	54,8	33,6	34,4	122,7	242,4
	<i>Andel af nettoudgift</i>	23%	14%	14%	51%	100%
Næstved	Køb (mio. kr.)	79,7	8,9	54,7	143,4	253,1
	<i>Andel af nettoudgift</i>	32%	4%	22%	57%	100%
Odsherred	Køb (mio. kr.)	55,5	3,9	39,7	99,1	109,8
	<i>Andel af nettoudgift</i>	51%	4%	36%	90%	100%
Ringsted	Køb (mio. kr.)	42,4	2,6	36,3	81,3	108,4
	<i>Andel af nettoudgift</i>	39%	2%	33%	75%	100%
Roskilde	Køb (mio. kr.)	66,2	21,9	31,4	119,5	241,0
	<i>Andel af nettoudgift</i>	27%	9%	13%	50%	100%
Slagelse	Køb (mio. kr.)	54,7	6,4	69,8	130,9	268,5
	<i>Andel af nettoudgift</i>	20%	2%	26%	49%	100%
Solrød	Køb (mio. kr.)	26,9	5,9	20,5	53,3	53,5
	<i>Andel af nettoudgift</i>	50%	11%	38%	100%	100%
Sorø	Køb (mio. kr.)	39,2	9,5	42,9	91,5	121,3
	<i>Andel af nettoudgift</i>	32%	8%	35%	75%	100%
Stevns	Køb (mio. kr.)	28,2	11,3	18,6	58,1	63,2
	<i>Andel af nettoudgift</i>	45%	18%	29%	92%	100%
Vordingborg	Køb (mio. kr.)	33,5	16,1	13,5	63,1	118,5
	<i>Andel af nettoudgift</i>	28%	14%	11%	53%	100%
Region Sjælland	Køb (mio. kr.)	781	228	670	1.678	2.710
	<i>Andel af nettoudgift</i>	32%	9%	26%	67%	100%

Forskellene mellem de 17 kommuners samlede købsandele hos andre kommuner, regioner og private driftsherrer i 2015 er illustreret i landkortet i figur 3.3. Kortet giver et overblik over den geografiske fordeling mellem kommunerne.

Figur 3.3 Andel af RS17-kommunernes nettoudgifter til botilbudsområdet, der går til køb af pladser hos andre kommuner, regioner og private, 2015

Tabel 3.3 viser også, hvordan de enkelte kommuners køb af botilbudspladser fordeler sig på køb hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private leverandører.

Den gennemsnitlige kommune i Region Sjælland har en købsandel på 32 % hos andre kommuner. Denne andel svinger mellem kommunerne i regionen fra 20-23 % (i Guldborgsund, Holbæk, Køge, Lolland og Slagelse Kommuner) til ca. 50 % (i Odsherred og Solrød Kommuner).

Hvad angår købsandele hos regionerne, er den 9 % i den gennemsnitlige kommune i Region Sjælland. Den regionale købsandel varierer inden for regionens kommuner fra 2 % (i Ringsted og Slagelse Kommuner) til 14 % (i Greve, Lolland og Vordingborg Kommuner) og 18 og 21 % (i Stevns og Løjt Kommuner).

Endelig har den gennemsnitlige RS17-kommune en købsandel på 26 % hos private leverandører. Denne andel er også forskellig mellem kommunerne inden for regionen. Således svinger den fra 11-14 % (i Vordingborg, Lolland og Roskilde Kommuner) til 30 % eller derover (i Greve, Holbæk, Køge, Odsherred, Ringsted, Solrød og Sorø Kommuner).

Udviklingen i købsandele hos regioner og kommuner, 2014-2015

Også hvis man ser på udviklingen fra 2014 til 2015 i kommunernes købsandele hos andre kommuner og regionerne, er der forskelle inden for Region Sjælland. De konkrete tal for de enkelte kommuner fremgår af bilagstabel 1 i bilag 1.

Gennemsnitligt set har købsandelene hos andre kommuner blandt kommunerne i Region Sjælland ligget stabilt på 32 % i både 2014 og 2015. Hvis man ser på forskellene mellem de enkelte kommuner i regionen, er der kommuner, der har haft fald i køb hos andre kommuner på mellem 1 og 4 procentpoint (Guldborgsund, Faxe, Slagelse, Kalundborg, Stevns, Greve, Sorø, Holbæk og Lolland Kommuner). Ligeledes er der kommuner, der har oplevet stigninger i købsandelen hos andre kommuner på mellem 0,5 og 5 procentpoint (Køge, Lejre, Odsherred, Vordingborg, Solrød, Ringsted og Roskilde Kommuner).

Den gennemsnitlige købsandel hos regionerne blandt RS17-kommunerne har ligeledes ligget næsten stabilt fra 2014 til 2015 med en beskedent udvikling fra 8,9 til 9,3 %. Også her er der dog forskelle inden for regionen. På den ene side er der i fire af kommunerne sket et lille fald i køb hos regionerne på 1-2 procentpoint (i Slagelse, Faxe, Køge og Roskilde Kommuner). På den anden side er der i syv af kommunerne sket mindre stigninger på 1-3 procentpoint (i Kalundborg, Lolland, Holbæk, Stevns, Odsherred, Sorø og Greve Kommuner).

Kommunerne i Region Sjælland agerer altså forskelligt, når de som *myndighed* skal finde botilbudspladser til deres handicappede og sindslidende borgere. Generelt køber kommunerne i høj grad botilbudspladser eksternt. Den største andel af udgifterne går til køb hos andre kommuner, der sælger pladser i de botilbud, de driver. I næste afsnit kigger vi på kommunernes ageren som *driftsherre* for botilbud og dermed *sælger* af pladser til andre kommuner.

3.3 Kommunerne som driftsherre: Salg af botilbudspladser

I dette afsnit ser vi nærmere på kommunernes indtægter fra salg af botilbudspladser til andre kommuner. Dermed ser vi kommunerne i et driftsherreperspektiv, idet vi fokuserer på salg af pladser i de botilbud, som kommunen driver. I afsnit 3.3.1 sammenligner vi salg af botilbudspladser i kommunerne i Region Sjælland, set under ét, med kommunerne i de øvrige regioner. I afsnit 3.3.2 sammenligner vi salg af botilbudspladser i de 17 kommuner inden for Region Sjælland.

3.3.1 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner

Tabel 3.4 viser indtægterne i 2014-2015 fra salg af botilbudspladser til andre kommuner, fordelt efter salgskommunens beliggenhedsregion. Salgsindtægterne er opgjort både i mio. kr. og i kr. pr. 18-64-årig indbygger for at gøre tallene sammenlignelige mellem kommunerne.

I gennemsnit solgte landets kommuner botilbudspladser for 1.507 kr. pr. 18-64-årig indbygger i 2015. Kommunerne i Region Sjælland har højere indtægter fra salg af botilbudspladser, målt pr. 18-64-årig indbygger, end kommunerne i de øvrige regioner. I 2015 udgjorde salgsindtægterne i kommunerne i Region Sjælland 2.019 kr. pr. 18-64-årig indbygger. Det er 331 kr. mere

pr. 18-64-årig indbygger end i kommunerne i Region Syddanmark, der ligger næsthøjest med salgsindtægter på 1.688 kr. pr. 18-64-årig indbygger. Kommunerne i Region Midtjylland, Region Hovedstaden og Region Nordjylland havde salgsindtægter på mellem 1.238 og 1.431 kr. pr. 18-64-årig indbygger, jf. tabel 3.4.

Tabel 3.4 Kommunernes indtægter fra salg af botilbudspladser til andre kommuner, fordelt på beliggenhedsregion, 2014-2015 (vægtede gennemsnit, 2015-priser)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Region Sjælland	Salg i alt (mio. kr.)	1.009	966	-4%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.113	2.019	-4%
Region Hovedstaden	Salg i alt (mio. kr.)	1.549	1.542	0%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.403	1.382	-2%
Region Syddanmark	Salg i alt (mio. kr.)	1.207	1.207	0%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.691	1.688	0%
Region Midtjylland	Salg i alt (mio. kr.)	967	966	0%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.241	1.238	0%
Region Nordjylland	Salg i alt (mio. kr.)	534	500	-6%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.531	1.431	-7%
Hele landet	Salg i alt (mio. kr.)	5.334	5.181	-3%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.558	1.507	-3%

Det fremgår også af tabel 3.4, at kommunerne på landsplan har haft et fald i indtægterne fra salg af botilbud på 3 % fra 2014 til 2015. Kommunerne i Region Nordjylland har haft de største fald i indtægterne fra salg af botilbud med 7 % fra 2014 til 2015, når man ser på indtægter pr. 18-64-årig indbygger.

3.3.2 Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

Tabel 3.5 viser de enkelte kommuners indtægter fra salg af pladser til andre kommuner i 2010-2014, både opgjort i mio. kr. og i kr. pr. 18-64-årig indbygger.

Det fremgår af tabel 3.5, at der er variation på tværs af kommunerne inden for regionen. Samlet set sælger en gennemsnitlig kommune i Region Sjælland i 2015 botilbudspladser til andre kommuner for 1.982 kr. pr. 18-64-årig indbygger.⁹ Dette beløb svinger fra ca. 300 kr. og derunder (i Kalundborg, Stevns, Greve og Solrød Kommuner) til ca. 4.600 kr. (i Slagelse og Vordingborg Kommuner) og i en enkelt kommune (Sorø Kommune) helt op til 6.450 kr. pr. 18-64-årig indbygger. Så selvom kommunerne i Region Sjælland generelt set sælger mere end kommunerne i resten af landet, er der forskel i salgsindtægterne inden for regionen.

⁹ Dette tal er anderledes end de 2.019 kr. pr. 18-64-årig indbygger i tabel 3.4. Det skyldes, at tallene i tabel 3.5 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i tabel 3.4 er vægtede.

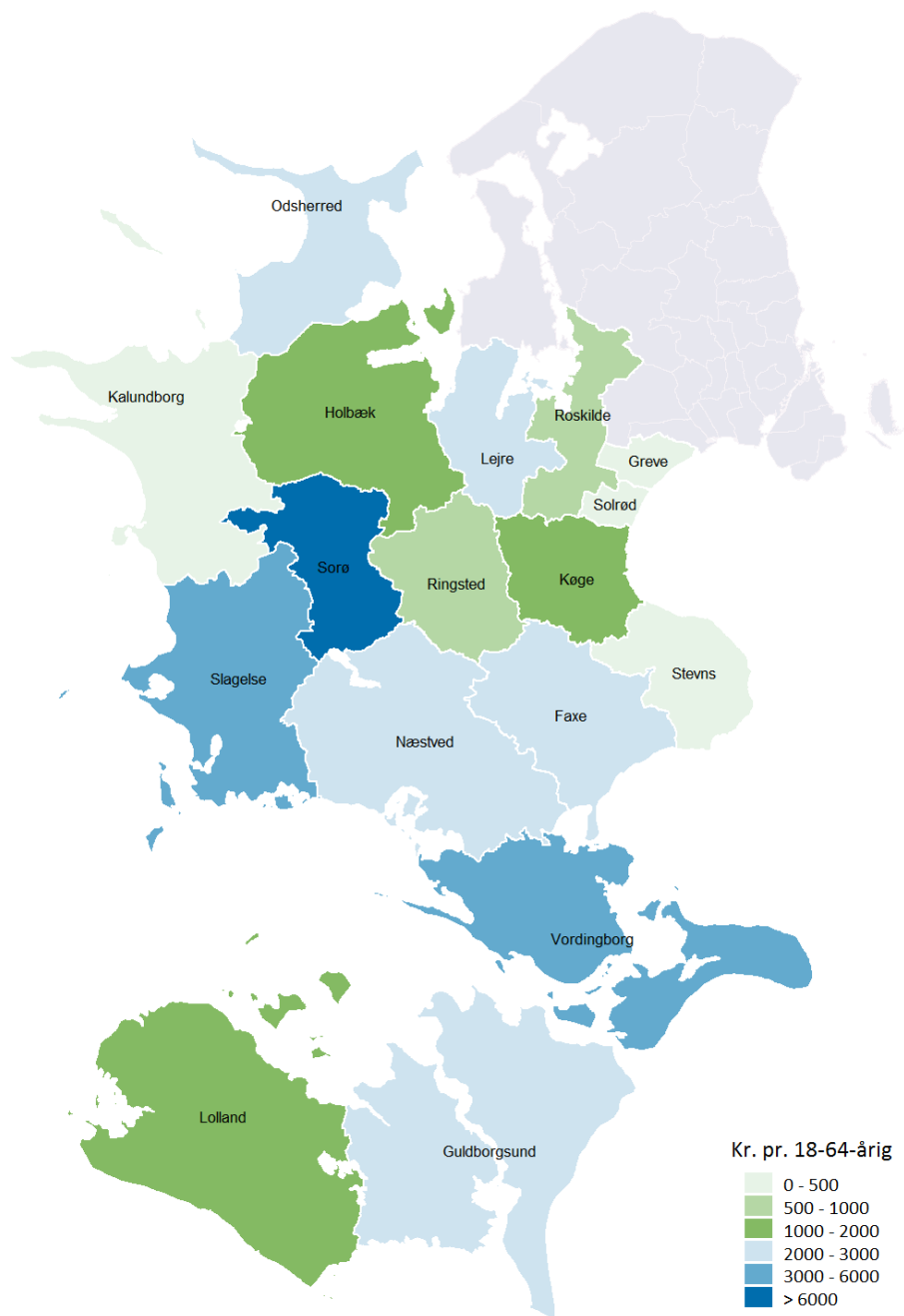
Tabel 3.5 viser også udviklingen i kommunernes indtægter fra salg af pladser til andre kommuner fra 2014 til 2015. Også her er der forskelle inden for Region Sjælland. Den gennemsnitlige RS17-kommune har haft et fald i salgsindtægterne på 4 % fra 2014 til 2015, når man ser på indtægter pr. 18-64-årig indbygger. Hvis man ser på de enkelte kommuner i regionen, er der på den ene side tre kommuner, der har haft stigende salgsindtægter (Ringsted, Roskilde og Slagelse Kommuner) på 3-7 %. På den anden side har de fleste kommuner haft fald i deres salgsindtægter på 1-7 %, mens to kommuner har haft større fald på 62 og 73 % (henholdsvis Greve og Kalundborg Kommuner). De sidstnævnte store fald kunne være udtryk for kontingentsmæssige fejl e.l., men dette har ikke været undersøgt nærmere.

Tabel 3.5 RS17-kommunernes indtægter fra salg af botilbudspladser til andre kommuner, 2014-2015 (2015-priser, uvægtet gennemsnit for Region Sjælland)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Faxe	Salg i alt (mio. kr.)	52,8	51,0	-3%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.562	2.476	-3%
Greve	Salg i alt (mio. kr.)	2,6	1,0	-61%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	96	36	-62%
Guldborgsund	Salg i alt (mio. kr.)	76,6	72,7	-5%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.177	2.084	-4%
Holbæk	Salg i alt (mio. kr.)	57,6	53,1	-8%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.410	1.305	-7%
Kalundborg	Salg i alt (mio. kr.)	27,0	7,4	-73%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	965	265	-73%
Køge	Salg i alt (mio. kr.)	52,7	49,6	-6%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.538	1.422	-8%
Lejre	Salg i alt (mio. kr.)	38,4	37,0	-4%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.522	2.408	-5%
Lolland	Salg i alt (mio. kr.)	33,9	31,0	-9%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	1.382	1.285	-7%
Næstved	Salg i alt (mio. kr.)	132,3	122,8	-7%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.718	2.524	-7%
Odsherred	Salg i alt (mio. kr.)	42,8	41,8	-2%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.373	2.328	-2%
Ringsted	Salg i alt (mio. kr.)	16,3	16,9	4%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	803	826	3%
Roskilde	Salg i alt (mio. kr.)	34,8	37,5	7%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	689	736	7%
Slagelse	Salg i alt (mio. kr.)	203,6	210,4	3%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	4.428	4.559	3%
Solrød	Salg i alt (mio. kr.)	0	0,6	-
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	0	50	-
Sorø	Salg i alt (mio. kr.)	111,9	110,7	-1%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	6.507	6.454	-1%
Stevns	Salg i alt (mio. kr.)	3,9	3,9	1%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	311	312	0%
Vordingborg	Salg i alt (mio. kr.)	121,5	118,9	-2%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	4.745	4.628	-2%
Region Sjælland	Salg i alt (mio. kr.)	1.009	966	-10%
	<i>Kr. pr. 18-64-årig</i>	2.072	1.982	-8%

De 17 kommuners indtægter fra salg af botilbudspladser til andre kommuner i 2015 er illustreret i landkortet i figur 3.4. Kortet giver et overblik over den geografiske fordeling mellem kommunerne.

Figur 3.4 RS17-kommunernes indtægter fra salg af botilbudspladser til andre kommuner i 2015 (kr. pr. 18-64-årig)

4 Køb og salg af anbringelsespladser til udsatte børn og unge

4.1 Fremgangsmåde

Undersøgelsen på børneområdet omfatter udgifter til anbringelsestilbud, herunder plejefamilier, socialpædagogiske opholdssteder mv. og døgninstitutioner for børn og unge. Undersøgelsen bygger på kommunernes indberettede regnskabsoplysninger til Danmarks Statistik. Vi opgør driftsudgifter til anbringelsesområdet efter følgende funktioner i den kommunale konto-plan:

- 5.28.20 Anbringelser (herunder i plejefamilier og på socialpædagogiske opholdssteder mv.)
- 5.28.23 Døgninstitutioner for børn og unge
- 5.28.24 Sikrede døgninstitutioner mv. for børn og unge.

Kommunernes indtægter fra salg af pladser til andre kommuner findes under de relevante funktioner som art 7.7. Kommunernes betalinger til køb af pladser hos andre kommuner og regioner findes under de relevante funktioner som art 4.7 og art 4.8.

Som på voksenområdet er udgifter til køb hos private leverandører på baggrund af særudtræk fra Danmarks Statistik identificeret under art 4.0 (tjenesteydelser uden moms) med ejerforholdskode 4 (private leverandører).

I sammenligningerne skal man være opmærksom på, at en kommune som myndighed kan vælge at anbringe et barn eller en ung i en af sine egne døgninstitutioner, i en døgninstitution drevet af andre driftsherrer *eller* i en plejefamilie. Vi inkluderer udgifterne til plejefamilier i denne analyse, selvom man kunne overveje i stedet udelukkende at se på udgifter til institutionsanbringelser. KORA har imidlertid vurderet, at en opgørelse *inklusive* plejefamilier umiddelbart virker mere robust over for de dataproblemer, vi er stødt på, end en opgørelse *eksklusive* plejefamilier. En sådan opgørelse ville kræve underopdeling af funktion 5.28.20 på grupperingsniveau. Indledende analyser tyder på, at det ville medføre for store unøjagtigheder i tallene, fx på grund af varierende brug af uautoriserede grupperinger på funktionen mellem kommunerne. Rapporten opdeler således ikke anbringelsesudgifterne på henholdsvis plejefamilie- og institutionsanbringelser, men fokuserer på eksterne køb og salg af anbringelsespladser samlet set.

4.2 Kommunerne som myndighed: Køb af anbringelsespladser

I dette afsnit ser vi nærmere på udgifterne til eksterne køb af anbringelsespladser til udsatte børn og unge. Vi ser kommunerne i et myndighedsperspektiv, idet vi fokuserer på køb af pladser til de børn og unge, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvar for. I afsnit 4.2.1 sammenligner vi køb af anbringelsespladser i kommunerne i Region Sjælland, set under ét, med kommunerne i de øvrige regioner. I afsnit 4.2.2 sammenligner vi køb af anbringelsespladser i de 17 kommuner inden for Region Sjælland.

4.2.1 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner

Kommunernes køb af anbringelsespladser i 2015

Tabel 4.1 viser flere tal, der beskriver forskellige aspekter af kommunernes eksterne køb af anbringelsespladser. For det første viser tabellen, hvor stor en del af kommunernes nettoudgifter til anbringelsesområdet der går til eksterne køb. For det andet viser den, hvordan kommunernes eksterne køb af anbringelsespladser fordeler sig på køb hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private leverandører.

Det fremgår af tabel 4.1, at der er en vis variation på tværs af regionerne på begge de ovennævnte aspekter. Samlet set går 60 % af udgifterne til anbringelsesområdet i kommunerne i Region Sjælland til eksterne køb i 2015. Hver gang kommunerne i Region Sjælland bruger 100 kr. på det samlede anbringelsesområde, går de 60 kr. således til eksterne køb af pladser. Kommunerne i de øvrige regioner bruger en smule mindre, 40-50 kr. Ser man på hele landet, er det 49 % af de samlede anbringelsesudgifter, der går til eksterne køb. Kommunerne i Region Sjælland køber altså relativt meget, set i forhold til kommunerne i de øvrige regioner.

Der er også en vis forskel mellem regionerne på, hvor man typisk køber sine anbringelsespladser. Kommunerne i Region Sjælland køber i relativt høj grad pladser hos private leverandører. 36 % af nettoudgifterne går således til køb hos private. Hos de øvrige regioner ligger denne andel på mellem 17 og 26 %, og for hele landet er den 25 %.

Kommunerne i Region Sjælland ligger derimod omtrent på gennemsnittet, både hvad angår køb af anbringelsespladser hos andre kommuner og hos regionerne. De mellemregionale forskelle i køb hos andre kommuner henholdsvis hos regionerne er ikke så store som for køb hos private leverandører.

Således bruger kommunerne i Region Sjælland 17 % af deres nettoudgifter til køb hos andre kommuner, mens det i kommunerne i de øvrige regioner er 13-17 %. Gennemsnittet for hele landet er 15 %. Også når man ser på køb hos regionerne, er forskellene relativt små. 7 % af anbringelsesudgifterne i kommunerne i Region Sjælland går til at købe pladser i regionalt drevne tilbud. Det er samme niveau som i kommunerne i Region Hovedstaden, Region Sydjylland og Region Nordjylland, mens det i Region Midtjylland er lidt højere, 12 %. Ser vi på hele landet, er tallet 9 %.

Tabel 4.1 Køb af anbringelsespladser hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private, fordelt på beliggenhedsregion, 2015 (mio. kr., vægtede gennemsnit)

		Andre kommuner	Regioner	Private	Køb i alt	Netto-udgifter i alt
Region Sjælland	Køb i alt (mio. kr.)	262	115	562	940	1.566
	<i>Andel af nettoudgift</i>	17%	7%	36%	60%	100%
Region Hovedstaden	Køb i alt (mio. kr.)	403	219	668	1.289	2.640
	<i>Andel af nettoudgift</i>	15%	8%	25%	49%	100%
Region Syddanmark	Køb i alt (mio. kr.)	336	147	496	979	1.941
	<i>Andel af nettoudgift</i>	17%	8%	26%	50%	100%
Region Midtjylland	Køb i alt (mio. kr.)	262	236	344	842	1.960
	<i>Andel af nettoudgift</i>	13%	12%	18%	43%	100%
Region Nordjylland	Køb i alt (mio. kr.)	171	89	203	463	1.162
	<i>Andel af nettoudgift</i>	15%	8%	17%	40%	100%
Hele landet	Køb i alt (mio. kr.)	1.434	806	2.273	4.514	9.269
	<i>Andel af nettoudgift</i>	15%	9%	25%	49%	100%

Udviklingen i kommunernes køb af anbringelsespladser, 2014-2015

Det er også relevant at vurdere, hvordan betalingerne til køb hos eksterne driftsherrer på anbringelsesområdet har udviklet sig i de enkelte regioner. Tabel 4.2 viser, hvor store andele kommunernes betalinger til eksterne køb udgjorde af kommunernes samlede nettoforbrug til anbringelsesområdet i årene 2014 og 2015, fordelt efter beliggenhedsregion.

Det fremgår af tabel 4.2, at der på landsplan har været et generelt fald fra 54 til 49 % i den andel af udgifterne, der går til at købe anbringelsespladser hos regionerne, andre kommuner og private leverandører. Både de samlede købsudgifter og de samlede nettoudgifter er faldet i perioden, om end købsudgifterne er faldet lidt mere end nettoudgifterne.

I kommunerne i Region Sjælland har der været et fald i købsandelen på et enkelt procentpoint fra 61 til 60 %.

Kommunerne i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark har ligeledes oplevet mindre fald på 1-5 procentpoint. I Region Nordjylland er der sket et markant fald i købsandelen på 23 procentpoint fra 2014 til 2015.

Tabel 4.2 Køb af anbringelsespladser hos kommuner, regioner og private leverandører, 2014-2015, fordelt på beliggenhedsregion (mio. kr., 2015-priser, vægtede gennemsnit)

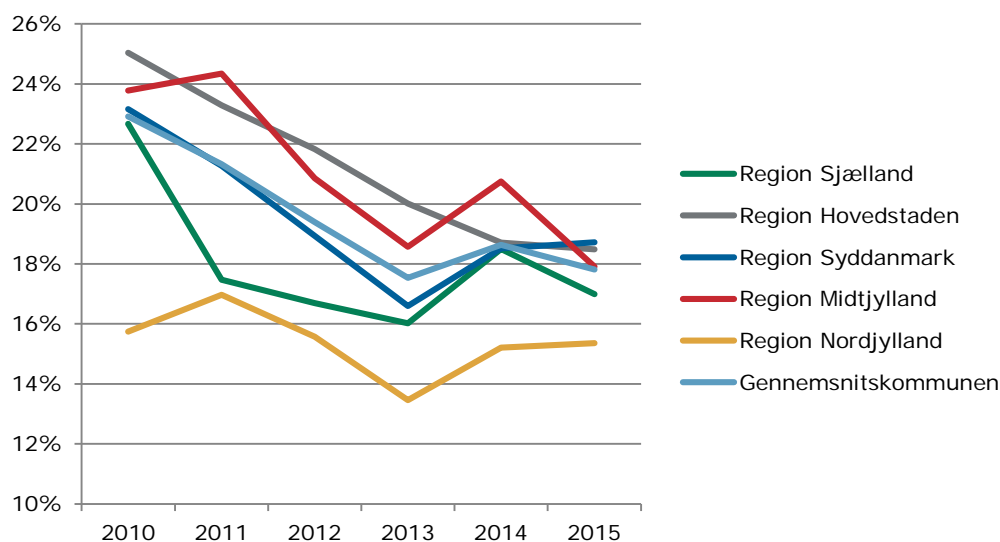
		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Region Sjælland	Køb i alt (mio. kr.)	951	940	-1%
	Nettoudgifter i alt	1.565	1.566	0%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	61%	60%	-1 pt.
Region Hovedstaden	Køb i alt (mio. kr.)	1.335	1.289	-3%
	Nettoudgifter i alt	2.692	2.640	-2%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	50%	49%	-1 pt.
Region Syddanmark	Køb i alt (mio. kr.)	1.098	979	-11%
	Nettoudgifter i alt	2.017	1.941	-4%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	54%	50%	-4 pt.
Region Midtjylland	Køb i alt (mio. kr.)	941	842	-10%
	Nettoudgifter i alt	1.960	1.960	0%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	48%	43%	-5 pt.
Region Nordjylland	Køb i alt (mio. kr.)	742	463	-38%
	Nettoudgifter i alt	1.180	1.162	-2%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	63%	40%	-23 pt.
Hele landet	Køb i alt (mio. kr.)	5.066	4.514	-11%
	Nettoudgifter i alt	9.413	9.269	-2%
	<i>Andel køb af nettoudgift</i>	54%	49%	-5 pt.

I lyset af forskellene mellem regionerne i fordelingen af køb hos forskellige leverandørtyper (jf. tabel 4.1) er det relevant også at prøve at opdele udviklingen på henholdsvis køb hos andre kommuner, regioner og private.

Dette gøres i det nedenstående afsnit, hvor udviklingen i købsandele illustreres over perioden fra 2010-2015. Som beskrevet i KORAs foregående benchmarkinganalyse af det specialiserede socialområde i RS17-kommunerne kan køb hos private leverandører imidlertid først opgøres fra 2010, hvor der ser ud til at være visse mangler i registreringen. Derfor kigger vi alene på udviklingen i køb hos regioner og andre kommuner.

Figur 4.1 viser udviklingen i gennemsnitskommunens købsandele hos andre kommuner fra 2010 til 2015, fordelt på købskommunernes beliggenhedsregion. Det fremgår, at kommunernes købsandele hos andre kommuner samlet set er faldet siden 2010, helt specifikt fra 23 til 18 %. Faldet er generelt for kommunerne i alle regioner. Dog har faldet været størst i kommunerne i Region Hovedstaden (7 procentpoint) og mindst i kommunerne i Region Nordjylland (1 procentpoint). Kommunerne i Region Sjælland har haft en udvikling svarende nogenlunde til den landsgennemsnitlige kommunes, fra 23 til 17 % i perioden.

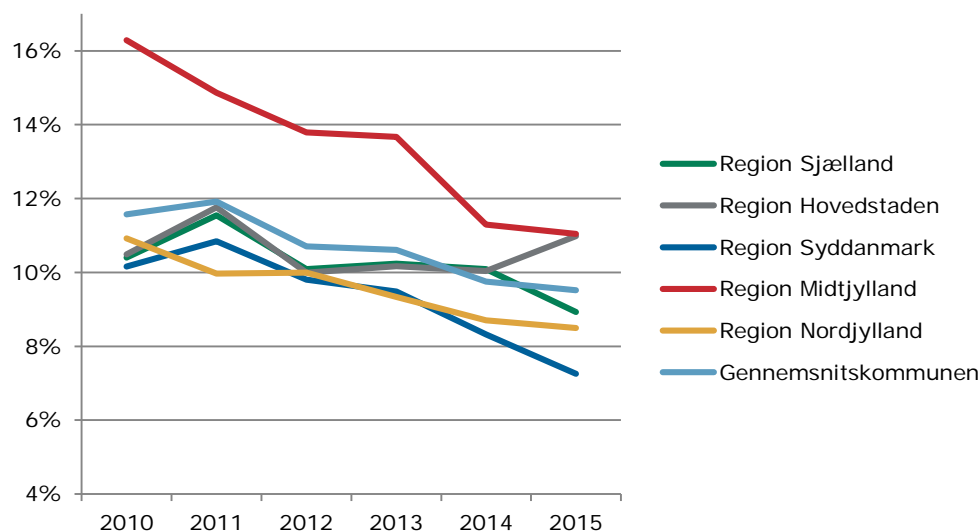
Figur 4.1 Udviklingen i købsandele hos andre kommuner 2010-2015 (anbringelsespladser), fordelt på købskommunens beliggenhedsregion (uvægtede gennemsnit)

Note: Tallene i 2015 svarer ikke helt til tallene i tabel 4.1 og 4.2. Det skyldes, at tallene i figuren er *uvægtede* gennemsnit, mens tallene i tabellen er *vægtede*.

Figur 4.2 viser udviklingen i gennemsnitskommunens købsandele hos regionerne fra 2010 til 2015, fordelt på købskommunernes beliggenhedsregion. Som det fremgår, ligger kommunernes købsandele hos regionalt drevne institutioner ret stabilt i perioden. Samlet set har der i en gennemsnitlig kommune været et fald på to procentpoint fra 2010 til 2015, fra 12 til 10 %. I den gennemsnitlige kommune i Region Sjælland og Region Hovedstaden har købsandelen hos regionerne ligget stabilt på cirka 10 % gennem hele perioden. I kommunerne i Region Syddanmark og Region Nordjylland har der gennemsnitligt set været et relativt lille fald på 3 procentpoint, mens de midtjyske kommuner har haft et lidt større fald på 5 procentpoint i perioden.

Figur 4.2 Udviklingen i købsandele hos regionerne 2010-2015 (anbringelsespladser), fordelt på købskommunens beliggenhedsregion (uvægtede gennemsnit)

Note: Tallene i 2015 svarer ikke helt til tallene i tabel 4.1 og 4.2. Det skyldes, at tallene i figuren er *uvægtede* gennemsnit, mens tallene i tabellen er *vægtede*.

4.2.2 Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

Kommunernes køb af anbringelsespladser i 2015

Tabel 4.3 viser, hvor stor en del af de enkelte kommuners nettoudgifter, der går til eksterne køb. Det fremgår, at der er variation på tværs af kommunerne inden for regionen. Samlet set går 64 % af udgifterne til anbringelsesområdet i *en gennemsnitlig kommune* i Region Sjælland til eksterne køb i 2015.¹⁰ Denne andel svinger fra under 50 % (i Slagelse, Lolland, og Faxe Kommuner) til over 70 % (i Køge, Lejre, Odsherred, Ringsted og Solrød Kommuner).¹¹ Så selvom kommunerne i Region Sjælland generelt køber relativt meget, set i forhold til kommunerne i resten af landet, er der forskel inden for regionen.

Tabel 4.3 viser også, hvordan de enkelte kommuners køb af botilbudspladser fordeler sig på køb hos henholdsvis andre kommuner, regioner og private leverandører.

Den gennemsnitlige kommune i Region Sjælland har en købsandel på 17 % hos andre kommuner. Denne andel svinger mellem kommunerne i regionen fra 5-7 % (i Slagelse, Solrød og Sorø Kommuner) til 26-28 % (i Køge, Odsherred, Ringsted, Stevns og Vordingborg Kommuner).

Hvad angår købsandelen hos regionerne, er den 9 % i den gennemsnitlige kommune i Region Sjælland. Den regionale købsandel varierer inden for regionens kommuner fra 3-4 % (i Faxe, Guldborgsund, Holbæk, Odsherred, Ringsted og Stevns Kommuner) til 13-17 % (i Greve, Roskilde og Lejre Kommuner) og i en enkelt kommune (Solrød Kommune) helt op til 41 %.

Endelig har den gennemsnitlige RS17-kommune en købsandel på 38 % hos private leverandører. Denne andel er også forskellig mellem kommunerne inden for regionen. Således svinger den fra 13 % (i Faxe Kommune) til 79 % (i Lejre Kommune).

---

¹⁰ Dette tal er anderledes end de 60 % i tabel 4.1 og 4.2. Det skyldes, at tallene i tabel 4.3 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i de tidligere tabeller er vægtede.

¹¹ Lejre Kommunes samlede købsandel er opgjort til 110 %. Det er sandsynligt, at dette skyldes forhold vedrørende kommunens konteringspraksis, men det har ikke været undersøgt nærmere. Det er dog konstateret, at kommunens indtægter fra salg er steget markant fra 2014 til 2015, hvormed de samlede nettoomkostninger bliver mindre. Dette kan være medvirkende til at forklare den meget høje købsandel. Opgøres den gennemsnitlige købsandel for Region Sjælland uden Lejre Kommune falder denne til 61 %.

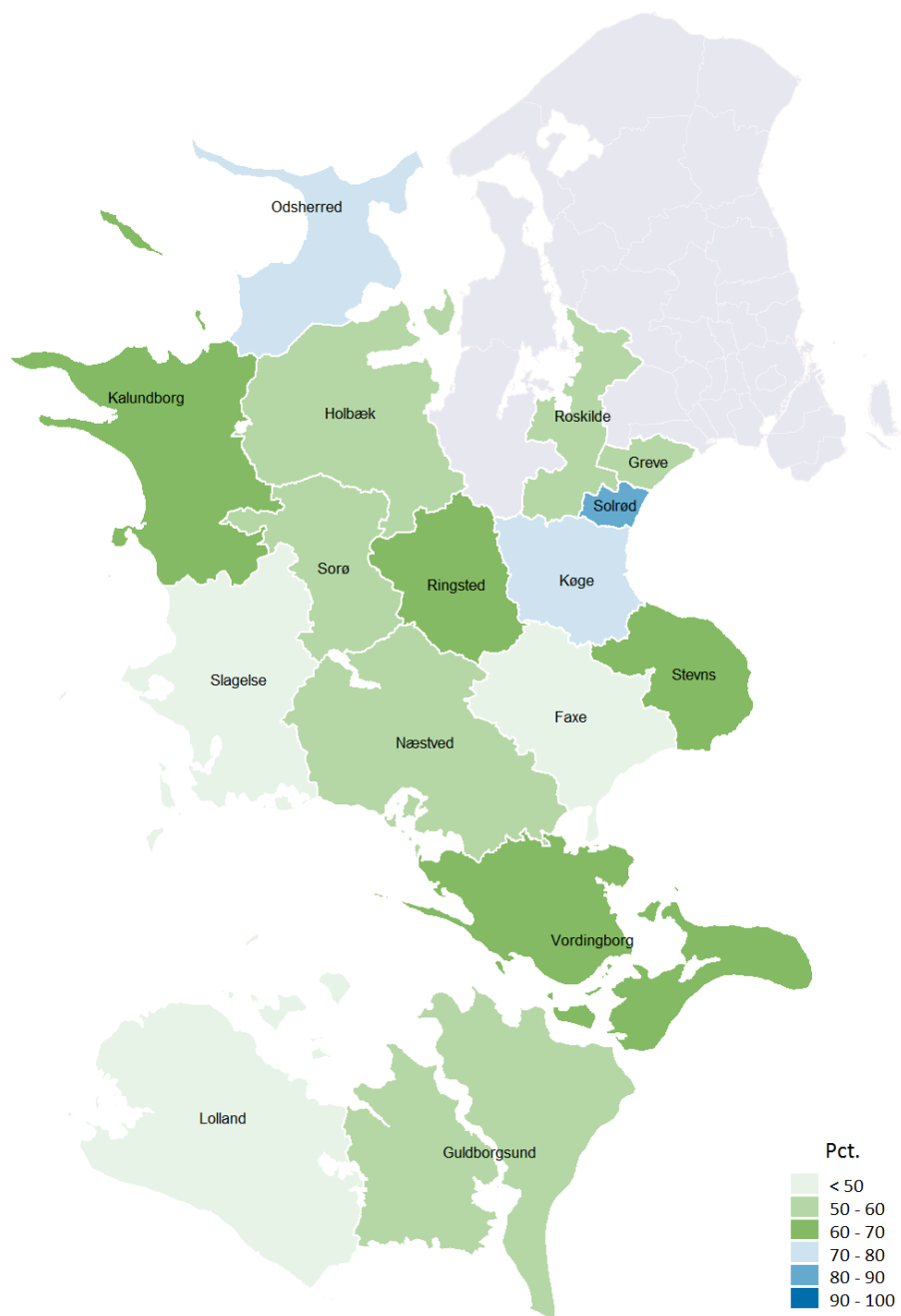
Tabel 4.3 RS17-kommunernes udgifter til køb og købsandele til henholdsvis andre kommuner, regioner og private, 2015 (anbringelsespladser) (mio. kr., uvægtet gennemsnit for Region Sjælland)

		Andre kommuner	Regioner	Private	Køb i alt	Nettoudgifter i alt
Faxe	Køb (mio. kr.)	10,6	2,1	6,3	18,9	49,9
	<i>Andel af nettoudgift</i>	21%	4%	13%	38%	100%
Greve	Køb (mio. kr.)	6,4	9,0	24,5	39,9	70,6
	<i>Andel af nettoudgift</i>	9%	13%	35%	57%	100%
Guldborgsund	Køb (mio. kr.)	20,4	6,7	66,4	93,6	158,9
	<i>Andel af nettoudgift</i>	13%	4%	42%	59%	100%
Holbæk	Køb (mio. kr.)	14,0	4,4	58,6	76,9	135,5
	<i>Andel af nettoudgift</i>	10%	3%	43%	57%	100%
Kalundborg	Køb (mio. kr.)	12,3	6,7	47,8	66,8	110,1
	<i>Andel af nettoudgift</i>	11%	6%	43%	61%	100%
Køge	Køb (mio. kr.)	23,1	9,1	31,1	63,3	87,9
	<i>Andel af nettoudgift</i>	26%	10%	35%	72%	100%
Lejre*	Køb (mio. kr.)	5,1	4,2	23,5	32,9	29,8
	<i>Andel af nettoudgift</i>	-	-	-	-	-
Lolland	Køb (mio. kr.)	22,6	7,5	40,8	70,9	143,9
	<i>Andel af nettoudgift</i>	16%	5%	28%	49%	100%
Næstved	Køb (mio. kr.)	31,1	7,3	43,1	81,5	148,1
	<i>Andel af nettoudgift</i>	21%	5%	29%	55%	100%
Odsherred	Køb (mio. kr.)	21,2	3,0	33,4	57,7	74,6
	<i>Andel af nettoudgift</i>	28%	4%	45%	77%	100%
Ringsted	Køb (mio. kr.)	21,6	2,9	28,5	52,9	76,1
	<i>Andel af nettoudgift</i>	28%	4%	37%	70%	100%
Roskilde	Køb (mio. kr.)	21,0	20,6	32,0	73,6	124,7
	<i>Andel af nettoudgift</i>	17%	17%	26%	59%	100%
Slagelse	Køb (mio. kr.)	8,9	8,4	40,5	57,8	129,4
	<i>Andel af nettoudgift</i>	7%	6%	31%	45%	100%
Solrød	Køb (mio. kr.)	2,3	13,1	11,4	26,8	31,6
	<i>Andel af nettoudgift</i>	7%	41%	36%	85%	100%
Sorø	Køb (mio. kr.)	2,0	2,6	21,5	26,1	44,4
	<i>Andel af nettoudgift</i>	5%	6%	48%	59%	100%
Stevns	Køb (mio. kr.)	10,4	1,1	13,2	24,7	40,7
	<i>Andel af nettoudgift</i>	26%	3%	33%	61%	100%
Vordingborg	Køb (mio. kr.)	28,9	6,7	39,6	75,2	110,1
	<i>Andel af nettoudgift</i>	26%	6%	36%	68%	100%
Region Sjælland	Køb (mio. kr.)	262	115	562	940	1.566
	<i>Andel af nettoudgift</i>	17%	9%	38%	64%	100%

Note: * Lejre Kommunes samlede købsandel er opgjort til 110 %. Det er sandsynligt, at dette skyldes forhold vedrørende kommunens konteringspraksis, men det har ikke været undersøgt nærmere. Opgøres den gennemsnitlige købsandel for Region Sjælland uden Lejre Kommune falder denne til 61 %. Problemstillingen var ikke til stede i 2014.

Forskellene på de 17 kommuners samlede købsandele hos andre kommuner, regioner og private leverandører i 2015 er illustreret i landkortet i figur 4.3. Kortet giver et overblik over den geografiske fordeling mellem kommunerne.

Figur 4.3 Andel af RS17-kommunernes nettoudgifter til anbringelsesområdet, der går til køb af pladser hos andre kommuner, regioner og private, 2015

Note: Lejre Kommune er grå på landkortet, da deres samlede købsandel er opgjort til 110 %. Det er sandsynligt, at dette skyldes forhold vedrørende kommunens konteringspraksis, men det har ikke været undersøgt nærmere.

Udviklingen i købsandele hos regioner og kommuner, 2014-2015

Også hvis man ser på udviklingen fra 2014 til 2015 i kommunernes købsandele hos andre kommuner og regionerne, er der forskelle inden for Region Sjælland. De konkrete tal for de enkelte kommuner fremgår af bilagstabel 2 i bilag 1.

Gennemsnitligt set er købsandelene hos andre kommuner blandt kommunerne i Region Sjælland faldet fra 18 % i 2014 til 17 % i 2015, dvs. med et enkelt procentpoint. Hvis man ser på forskellene mellem de enkelte kommuner i regionen, er der på den ene side syv kommuner, der har haft stigende købsandele på 1-6 procentpoint. De største stigninger er på 4, 5 og 6 procentpoint (i henholdsvis Køge, Ringsted og Næstved Kommuner). På den anden side er der ti kommuner, der har haft faldende kommunale købsandele på 1-11 procentpoint. De største fald er på 8, 9 og 11 procentpoint (i henholdsvis Greve, Solrød og Stevns Kommuner).

Den gennemsnitlige købsandel hos regionerne blandt RS17-kommunerne er fra 2014 til 2015 faldet med et enkelt procentpoint fra 10 til 9 %. Også her er der forskelle inden for regionen. På den ene side har fire af kommunerne haft små stigninger i køb hos regionerne på 1-2 procentpoint (i Holbæk, Slagelse, Næstved og Solrød Kommuner). På den anden side er der i otte af kommunerne sket fald på 2-6 procentpoint (Kalundborg, Stevns, Odsherred, Lolland, Vordingborg, Greve, Lejre og Sorø Kommuner). I de øvrige kommuner i regionen er køb hos regionerne uændret over perioden.

Kommunerne i Region Sjælland agerer altså forskelligt, når de som *myndighed* skal finde anbringelsessteder til deres udsatte børn og unge. Generelt køber kommunerne i høj grad anbringelsespladser eksternt. Den største andel af udgifterne går til køb hos private leverandører, men en hel del går også til andre kommuner, der sælger pladser i de tilbud, de driver. I næste afsnit kigger vi på kommunernes ageren som *driftsherre* for tilbud og dermed *sælger* af anbringelsespladser til andre kommuner.

4.3 Kommunerne som driftsherre: Salg af anbringelsespladser

I dette afsnit ser vi nærmere på kommunernes indtægter fra salg af anbringelsespladser til andre kommuner. Dermed ser vi kommunerne i et driftsherreperspektiv, idet vi fokuserer på salg af pladser i de tilbud, som kommunen driver. I afsnit 4.3.1 sammenligner vi salg af anbringelsespladser i kommunerne i Region Sjælland, set under ét, med kommunerne i de øvrige regioner. I afsnit 4.3.2 sammenligner vi salg af anbringelsespladser i de 17 kommuner inden for Region Sjælland.

4.3.1 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner

Tabel 4.4 viser indtægterne i 2014-2015 fra salg af anbringelsespladser til andre kommuner, fordelt efter salgskommunens beliggenhedsregion. Salgsindtægterne er opgjort både i mio. kr. og i kr. pr. 0-22-årig indbygger for at gøre tallene sammenlignelige mellem kommunerne.

I gennemsnit solgte landets kommuner anbringelsespladser for 1.108 kr. pr. 0-22-årig indbygger i 2015. Kommunerne i Region Sjælland har højere indtægter fra salg af anbringelsespladser, målt pr. 0-22-årig indbygger, end kommunerne i de øvrige regioner. I 2015 udgjorde salgsindtægterne i kommunerne i Region Sjælland 1.514 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Det er næsten dobbelt så meget pr. 0-22-årig indbygger som i Region Hovedstaden og Region Midtjylland, hvor salgsindtægterne udgjorde hhv. 972 og 872 kr. pr. 0-22-årig indbygger. De syddanske og nordjyske kommuner havde salgsindtægter på hhv. 1.266 og 1.176 kr. pr. 0-22-årig indbygger, jf. tabel 4.4.

Tabel 4.4 Kommunernes indtægter fra salg af anbringelsespladser til andre kommuner, fordelt på beliggenhedsregion, 2014-2015 (vægtede gennemsnit, 2015-priser)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Region Sjælland	Salg i alt (mio. kr.)	381	330	-13%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	<i>1.739</i>	<i>1.514</i>	<i>-13%</i>
Region Hovedstaden	Salg i alt (mio. kr.)	439	460	5%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	<i>933</i>	<i>972</i>	<i>4%</i>
Region Syddanmark	Salg i alt (mio. kr.)	426	417	-2%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	<i>1.283</i>	<i>1.266</i>	<i>-1%</i>
Region Midtjylland	Salg i alt (mio. kr.)	382	318	-17%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	<i>1.040</i>	<i>872</i>	<i>-16%</i>
Region Nordjylland	Salg i alt (mio. kr.)	193	185	-4%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	<i>1.220</i>	<i>1.176</i>	<i>-4%</i>
Hele landet	Salg i alt (mio. kr.)	1.821	1.710	-6%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	<i>1.177</i>	<i>1.108</i>	<i>-6%</i>

Note: Som det fremgår af tabel 4.5, er der fejl i Greve Kommunes salgsindtægter for 2014. Fejlene har også betydning for regionsgennemsnittet. Vi har foretaget en følsomhedsberegning, hvor vi har holdt Greve Kommunes salgsindtægter ude i begge år. I følsomhedsanalysen er Region Sjællands udvikling i salgsindtægter pr. 0-22-årig -12 % i stedet for -13 % i 2014-2015.

Det fremgår også af tabel 4.4, at kommunerne på landsplan har haft et fald i indtægterne fra salg af anbringelsespladser på 6 % fra 2014 til 2015. Indtægtsfaldet ses særligt i Region Sjælland og Region Midtjylland, hvor salget er faldet med henholdsvis 13 og 16 % opgjort i kr. pr. 0-22-årig indbygger. I Region Syddanmark er salget kun faldet med 1 %, mens kommunerne i Region Hovedstaden som de eneste har oplevet en stigning i salget på 4 % opgjort i kr. pr. 0-22-årig indbygger.

4.3.2 Kommunal benchmarking: Sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

Tabel 4.5 viser de enkelte kommuners indtægter fra salg af pladser til andre kommuner i 2014-2015, både opgjort i mio. kr. og i kr. pr. 0-22-årig indbygger.

Tabel 4.5 RS17-kommunernes indtægter fra salg af anbringelsespladser til andre kommuner, 2014-2015 (2015-priser, uvægtet gennemsnit for Region Sjælland)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Faxe	Salg i alt (mio. kr.)	7,7	6,2	-19%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	825	669	-19%
Greve*	Salg i alt (mio. kr.)	-	7,4	-
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	-	537	-
Guldborgsund	Salg i alt (mio. kr.)	25,4	17,4	-32%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	1.753	1.219	-30%
Holbæk	Salg i alt (mio. kr.)	49,7	36,8	-26%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	2.559	1.927	-25%
Kalundborg	Salg i alt (mio. kr.)	7,1	6,9	-3%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	566	550	-3%
Køge	Salg i alt (mio. kr.)	2,2	3,2	45%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	132	189	44%
Lejre	Salg i alt (mio. kr.)	3,9	8,7	124%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	506	1.140	125%
Lolland	Salg i alt (mio. kr.)	14,0	12,3	-12%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	1.451	1.309	-10%
Næstved	Salg i alt (mio. kr.)	66,7	66,6	0%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	3.029	3.039	0%
Odsherred	Salg i alt (mio. kr.)	30,4	28,9	-5%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	4.161	3.983	-4%
Ringsted	Salg i alt (mio. kr.)	27,2	30,1	11%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	2.881	3.200	11%
Roskilde	Salg i alt (mio. kr.)	26,9	8,0	-70%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	1.097	327	-70%
Slagelse	Salg i alt (mio. kr.)	49,1	47,5	-3%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	2.363	2.301	-3%
Solrød	Salg i alt (mio. kr.)	1,0	0,4	-61%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	163	63	-62%
Sorø	Salg i alt (mio. kr.)	5,6	7,9	41%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	698	990	42%
Stevns	Salg i alt (mio. kr.)	40,4	32,5	-19%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	7.420	6.009	-19%
Vordingborg	Salg i alt (mio. kr.)	12,7	9,5	-25%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	1.132	854	-25%
Region Sjælland**	Salg i alt (mio. kr.)	381	330	-13%
	<i>Kr. pr. 0-22-årig</i>	1.854	1.663	-10%

Note: * Der er fejl i Greve Kommunes salgsindtægter for 2014, som derfor ikke fremgår af tabellen. ** I tabellens regionsgennemsnit indgår Greve Kommunes tal i begge år. Vi har foretaget en følsomhedsberegning, hvor vi har holdt Greve Kommunes salgsindtægter ude i begge år i perioden. I følsomhedsanalysen er Region Sjællands gennemsnitlige udvikling i salgsindtægter pr. 0-22-årig -9,5 % i stedet for -10 % i 2014-2015.

Det fremgår af tabel 4.5, at der er variation på tværs af kommunerne inden for regionen. Samlet set sælger *en gennemsnitlig kommune* i Region Sjælland i 2015 anbringelsespladser til

andre kommuner for 1.663 kr. pr. 0-22-årig indbygger.¹² Dette beløb svinger fra cirka 350 kr. og derunder (i Køge, Roskilde og Solrød Kommuner) og op til 3.983 kr. (i Odsherred Kommune) og 6.009 kr. pr. 0-22-årig indbygger (i Stevns Kommune). Selvom kommunerne i Region Sjælland generelt set sælger mere end kommunerne i resten af landet, er der således forskel i salgsindtægterne inden for regionen.

Tabel 4.5 viser også udviklingen i kommunernes indtægter fra salg af pladser til andre kommuner fra 2014 til 2015. Også her er der forskelle inden for Region Sjælland. Den gennemsnitlige RS17-kommune har haft et fald i salgsindtægterne på 10 % i perioden, når man ser på indtægter pr. 0-22-årig indbygger.

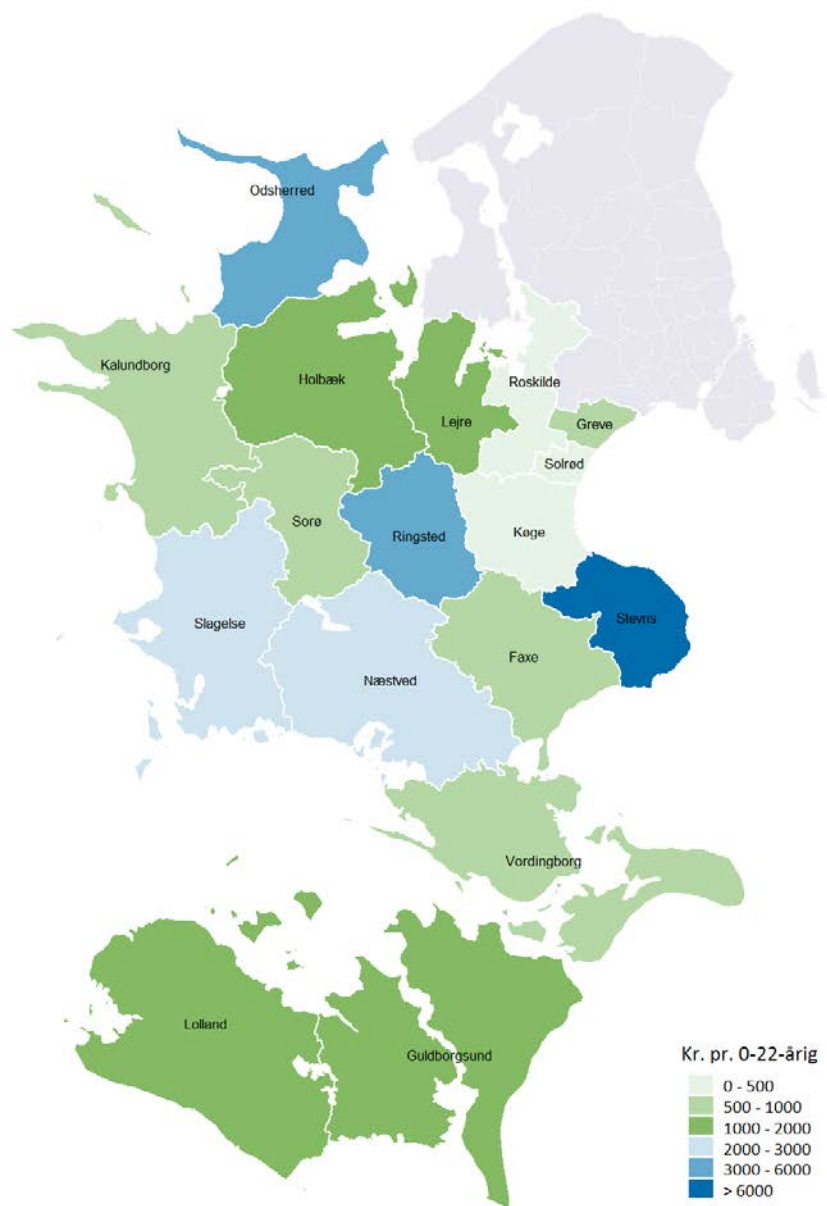
Hvis man ser på de enkelte kommuner i regionen, er der på den ene side fire kommuner, der har haft stigende salgsindtægter. Den største stigning er på 125 % (i Lejre Kommune). KORA har ikke haft mulighed for at undersøge baggrunden for denne udvikling nærmere. De næststørste stigninger i salgsindtægterne pr. 0-22-årig indbygger er på henholdsvis 42 og 44 % (i hhv. Køge og Sorø Kommuner). På den anden side har ti kommuner haft faldende salgsindtægter i perioden. De største fald er på 62-70 % (i Solrød og Roskilde Kommuner).

Kommunernes indtægter fra salg af anbringelsespladser til andre kommuner i 2015 er illustreret i landkortet i figur 4.4. Kortet giver et overblik over den geografiske fordeling mellem kommunerne.

---

¹² Dette tal er anderledes end de 1.514 kr. pr. 0-22-årig indbygger i tabel 4.4. Det skyldes, at tallene i tabel 4.5 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i tabel 4.4 er vægtede.

Figur 4.4 RS17-kommunernes indtægter fra salg af anbringelsespladser til andre kommuner i 2015 (kr. pr. 0-22-årig)

Bilag 1 Udvikling i RS17-kommunernes køb, 2014-2015

Bilagstabel 1 RS17-kommunernes udgifter til køb og købsandele på botilbudsområdet hos andre kommuner og regioner, 2014-2015 (1.000 kr., 2015-priser, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland og hele landet)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Faxe	Køb hos andre kommuner	33.405	33.170	-1%
	Køb hos regioner	6.403	5.832	-9%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	100.402	103.552	3%
	Andel køb hos andre kommuner	33%	32%	-1 pt.
	Andel køb hos regioner	6%	6%	-1 pt.
Greve	Køb hos andre kommuner	47.327	48.147	2%
	Køb hos regioner	13.352	18.089	35%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	121.611	130.176	7%
	Andel køb hos andre kommuner	39%	37%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	11%	14%	3 pt.
Guldborgsund	Køb hos andre kommuner	49.382	47.236	-4%
	Køb hos regioner	18.320	18.783	3%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	223.732	218.616	-2%
	Andel køb hos andre kommuner	22%	22%	0 pt.
	Andel køb hos regioner	8%	9%	0 pt.
Holbæk	Køb hos andre kommuner	48.797	49.445	1%
	Køb hos regioner	8.819	12.719	44%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	197.285	219.267	11%
	Andel køb hos andre kommuner	25%	23%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	4%	6%	1 pt.
Kalundborg	Køb hos andre kommuner	54.605	52.097	-5%
	Køb hos regioner	11.232	12.308	10%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	184.882	186.860	1%
	Andel køb hos andre kommuner	30%	28%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	6%	7%	1 pt.
Køge	Køb hos andre kommuner	39.607	41.336	4%
	Køb hos regioner	22.135	19.794	-11%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	173.034	178.022	3%
	Andel køb hos andre kommuner	23%	23%	0 pt.
	Andel køb hos regioner	13%	11%	-2 pt.
Lejre	Køb hos andre kommuner	25.357	28.021	11%
	Køb hos regioner	19.199	19.967	4%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	88.818	94.020	6%
	Andel køb hos andre kommuner	29%	30%	1 pt.
	Andel køb hos regioner	22%	21%	0 pt.
Lolland	Køb hos andre kommuner	59.922	54.754	-9%
	Køb hos regioner	29.864	33.581	12%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	226.786	242.421	7%
	Andel køb hos andre kommuner	26%	23%	-4 pt.
	Andel køb hos regioner	13%	14%	1 pt.
Næstved	Køb hos andre kommuner	76.882	79.741	4%
	Køb hos regioner	8.491	8.926	5%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	244.207	253.054	4%
	Andel køb hos andre kommuner	31%	32%	0 pt.

	2014	2015	Udvikling 2014-2015	
	Andel køb hos regioner	3%	4%	0 pt.
Odsherred	Køb hos andre kommuner	57.269	55.525	-3%
	Køb hos regioner	1.573	3.933	150%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	116.685	109.793	-6%
	Andel køb hos andre kommuner	49%	51%	1 pt.
	Andel køb hos regioner	1%	4%	2 pt.
Ringsted	Køb hos andre kommuner	40.206	42.434	6%
	Køb hos regioner	2.587	2.603	1%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	109.954	108.443	-1%
	Andel køb hos andre kommuner	37%	39%	3 pt.
	Andel køb hos regioner	2%	2%	0 pt.
Roskilde	Køb hos andre kommuner	61.255	66.210	8%
	Køb hos regioner	28.346	21.864	-23%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	247.224	240.962	-3%
	Andel køb hos andre kommuner	25%	27%	3 pt.
	Andel køb hos regioner	11%	9%	-2 pt.
Slagelse	Køb hos andre kommuner	60.989	54.663	-10%
	Køb hos regioner	8.598	6.384	-26%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	278.207	268.516	-3%
	Andel køb hos andre kommuner	22%	20%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	3%	2%	-1 pt.
Solrød	Køb hos andre kommuner	26.806	26.941	1%
	Køb hos regioner	6.017	5.880	-2%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	55.756	53.481	-4%
	Andel køb hos andre kommuner	48%	50%	2 pt.
	Andel køb hos regioner	11%	11%	0 pt.
Sorø	Køb hos andre kommuner	39.134	39.159	0%
	Køb hos regioner	6.205	9.462	52%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	113.954	121.323	6%
	Andel køb hos andre kommuner	34%	32%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	5%	8%	2 pt.
Stevns	Køb hos andre kommuner	28.492	28.166	-1%
	Køb hos regioner	10.149	11.282	11%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	61.527	63.203	3%
	Andel køb hos andre kommuner	46%	45%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	16%	18%	1 pt.
Vordingborg	Køb hos andre kommuner	31.403	33.500	7%
	Køb hos regioner	16.208	16.100	-1%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	120.243	118.500	-1%
	Andel køb hos andre kommuner	26%	28%	2 pt.
	Andel køb hos regioner	13%	14%	0 pt.
Region Sjælland	Køb hos andre kommuner	780.838	780.545	0%
	Køb hos regioner	217.500	227.507	5%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	2.664.306	2.710.209	2%
	Andel køb hos andre kommuner	32%	32%	0 pt.
	Andel køb hos regioner	9%	9%	0 pt.
Hele landet	Køb hos andre kommuner	5.567.390	5.466.146	-2%
	Køb hos regioner	2.056.685	2.106.299	2%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	17.672.932	18.087.761	2%
	Andel køb hos andre kommuner	32%	30%	-1 pt.
	Andel køb hos regioner	12%	12%	0 pt.

Bilagstabel 2 RS17-kommunernes udgifter til køb og købsandele til anbringelsespladser hos andre kommuner og regioner, 2014-2015 (1.000 kr., 2015-priser, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland og hele landet)

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Faxe	Køb hos andre kommuner	13.499	10.559	-22%
	Køb hos regioner	2.000	2.093	5%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	50.255	49.895	-1%
	Andel køb hos andre kommuner	27%	21%	-6 pt.
	Andel køb hos regioner	4%	4%	0 pt.
Greve	Køb hos andre kommuner	11.905	6.392	-46%
	Køb hos regioner	11.381	8.968	-21%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	69.133	70.552	2%
	Andel køb hos andre kommuner	17%	9%	-8 pt.
	Andel køb hos regioner	16%	13%	-4 pt.
Guldborgsund	Køb hos andre kommuner	17.357	20.445	18%
	Køb hos regioner	6.154	6.697	9%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	155.648	158.924	2%
	Andel køb hos andre kommuner	11%	13%	2 pt.
	Andel køb hos regioner	4%	4%	0 pt.
Holbæk	Køb hos andre kommuner	10.100	13.986	38%
	Køb hos regioner	3.435	4.373	27%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	129.530	135.482	5%
	Andel køb hos andre kommuner	8%	10%	3 pt.
	Andel køb hos regioner	3%	3%	1 pt.
Kalundborg	Køb hos andre kommuner	15.332	12.280	-20%
	Køb hos regioner	8.868	6.703	-24%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	113.376	110.140	-3%
	Andel køb hos andre kommuner	14%	11%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	8%	6%	-2 pt.
Køge	Køb hos andre kommuner	19.859	23.120	16%
	Køb hos regioner	9.424	9.084	-4%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	89.229	87.924	-1%
	Andel køb hos andre kommuner	22%	26%	4 pt.
	Andel køb hos regioner	11%	10%	0 pt.
Lejre	Køb hos andre kommuner	7.751	5.141	-34%
	Køb hos regioner	7.570	4.228	-44%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	39.273	29.782	-24%
	Andel køb hos andre kommuner	20%	17%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	19%	14%	-5 pt.
Lolland	Køb hos andre kommuner	28.324	22.607	-20%
	Køb hos regioner	11.975	7.497	-37%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	146.772	143.861	-2%
	Andel køb hos andre kommuner	19%	16%	-4 pt.
	Andel køb hos regioner	8%	5%	-3 pt.
Næstved	Køb hos andre kommuner	24.029	31.062	29%
	Køb hos regioner	4.547	7.334	61%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	159.901	148.117	-7%
	Andel køb hos andre kommuner	15%	21%	6 pt.
	Andel køb hos regioner	3%	5%	2 pt.
Odsherred	Køb hos andre kommuner	18.568	21.242	14%
	Køb hos regioner	4.243	3.004	-29%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	68.310	74.570	9%
	Andel køb hos andre kommuner	27%	28%	1 pt.
	Andel køb hos regioner	6%	4%	-2 pt.

		2014	2015	Udvikling 2014-2015
Ringsted	Køb hos andre kommuner	15.348	21.583	41%
	Køb hos regioner	2.418	2.872	19%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	64.351	76.097	18%
	Andel køb hos andre kommuner	24%	28%	5 pt.
	Andel køb hos regioner	4%	4%	0 pt.
Roskilde	Køb hos andre kommuner	16.618	20.955	26%
	Køb hos regioner	19.504	20.592	6%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	118.162	124.700	6%
	Andel køb hos andre kommuner	14%	17%	3 pt.
	Andel køb hos regioner	17%	17%	0 pt.
Slagelse	Køb hos andre kommuner	11.420	8.930	-22%
	Køb hos regioner	6.960	8.382	20%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	142.923	129.362	-9%
	Andel køb hos andre kommuner	8%	7%	-1 pt.
	Andel køb hos regioner	5%	6%	2 pt.
Solrød	Køb hos andre kommuner	4.301	2.278	-47%
	Køb hos regioner	10.459	13.066	25%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	26.769	31.593	18%
	Andel køb hos andre kommuner	16%	7%	-9 pt.
	Andel køb hos regioner	39%	41%	2 pt.
Sorø	Køb hos andre kommuner	3.874	2.039	-47%
	Køb hos regioner	5.432	2.580	-53%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	47.845	44.440	-7%
	Andel køb hos andre kommuner	8%	5%	-4 pt.
	Andel køb hos regioner	11%	6%	-6 pt.
Stevns	Køb hos andre kommuner	13.154	10.403	-21%
	Køb hos regioner	1.674	1.076	-36%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	36.329	40.739	12%
	Andel køb hos andre kommuner	36%	26%	-11 pt.
	Andel køb hos regioner	5%	3%	-2 pt.
Vordingborg	Køb hos andre kommuner	29.977	28.890	-4%
	Køb hos regioner	10.129	6.667	-34%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	106.820	110.091	3%
	Andel køb hos andre kommuner	28%	26%	-2 pt.
	Andel køb hos regioner	9%	6%	-3 pt.
Region Sjælland	Køb hos andre kommuner	261.416	261.912	0%
	Køb hos regioner	126.174	115.216	-9%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	1.564.626	1.566.269	0%
	Andel køb hos andre kommuner	18%	17%	-1 pt.
	Andel køb hos regioner	10%	9%	-1 pt.
Hele landet	Køb hos andre kommuner	1.504.208	1.433.997	-5%
	Køb hos regioner	856.858	806.288	-6%
	Nettodriftsudgifter til botilbud i alt	9.413.301	9.269.312	-2%
	Andel køb hos andre kommuner	16%	15%	-1 pt.
	Andel køb hos regioner	9%	9%	0 pt.

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00